

اصرار بریکسان سازی معاشات؛

مجلس تا زمان تصویب بودجه به رخصتی نمی رود

قرار بود تا یک روز دیگر اعضای مجلس نماینده گان به رخصتی زمستانی بروند، اما این رخصتی به علت تصویب نشدن پیش نویس بودجه سال مالی ۱۴۰۰ تا زمان نامعلومی به تعویق افتاد. براساس قانون «تا زمانی که پیش نویس بودجه تصویب نشده، مجلس نماینده گان مکلفاند به کارهای شان در راستای تصویب آن ادامه دهند.» هرچند پیش نویس بودجه سال مالی ماه گذشته به مجلس رسید و برای دو بار به رأی گذاشته شد، اما از آن جایی که این پیش نویس غیرمتوازن خوانده شده بود، از سوی مجلس رد شد. اعضای مجلس نماینده گان دلیل رد این پیش نویس را گنجینه نشدن برخی از پیشنهادات این مجلس از جمله طرح یکسان سازی معاشات عنوان کردند.

۳

نگرانی از شرایط کنونی؛

انتخابات سمبولیک به جایگاه جمهوریت در مذاکرات آسیب می زند

۳

تأثیر پذیری افغانستان از تشنج سیاسی در واشنگتن

۴

از خشونت به اعتدال؛ افراطیت زدایی علمای دین

همه می دانیم که افراطیت و تندروی مذهبی چه بلایی را بر سر افغانستان آورده است. وقتی می شنویم که طالبان حاضر نیستند به ساده گی حقوق انسانی زنان را در مذاکرات دوحه به رسمیت بشناسند و یا وقتی یک ملای مسجد به آسانی مردم را تحریک می کند تا بر یک رادیو حمله و آن را ویران کند، دیگر نباید منتظر نشست و مثال های بیش تری برای ترویج افراطیت ذکر کرد.

۴

رهبرزاده اسماعیلی؛ از سکان داری وزارت صلح تا چانه زنی در دوحه

در یکی از حساس ترین برهه های سیاسی تاریخ افغانستان، از فهرست عبدالله عبدالله به عنوان وزیر صلح معرفی شد. او فرزند سیدمنصور نادری است، رهبر اسماعیلیان افغانستان و یکی از چهره های نزدیک و متحد به آقای عبدالله. سعادت منصور نادری، این سیاستمدار جوان که در اقتصاد و تجارت نیز دستی بر آتش دارد...

۷

گفتوگوی غنی با نخست وزیر استرالیا؛ طالبان باید آتش بس را بپذیرند

۸صبح، کابل: محمدشرف غنی، رئیس جمهور پیش از چاشت روز دوشنبه، بیست و نهم جدی با اسکات مورین، نخست وزیر استرالیا از طریق تلفن گفت و گو کرده است. طبق اعلام ارگ ریاست جمهوری، در این تماس تلفنی دو طرف درباره روابط دوامدار افغانستان و استرالیا و روند صلح گفت و گو کرده اند. ارگ می گوید که دو طرف خشونت جاری از سوی طالبان را در افغانستان «مردود» خوانده اند. در خبرنامه ارگ ریاست جمهوری آمده است که نخست وزیر استرالیا گفته است که طالبان باید آتش بس را که خواست مردم افغانستان است، بپذیرند. او هم چنان ترورهای هدفمند در کشور را محکوم کرده است. اسکات مورین افزوده است که استرالیا از روند صلح به رهبری و مالکیت افغان ها که در آن ارزش ها و دستاوردهای دو دهه گذشته حفظ و تقویت شود، حمایت می کند. آتش بس یکی از آجندای مهم پیشنهادی دولت در مذاکرات جاری دوحه است. اما طالبان تاکنون با وجود درخواست های مکرر از سوی جناح های مختلف در سطح ملی و بین المللی تن به آتش بس نداده اند.

حمله تهاجمی طالبان در ولسوالی قرمقول فاریاب پای مارشال دوستم را به خط نبرد کشاند

۸صبح، کابل: به دنبال حمله تهاجمی طالبان بر پاسگاه نیروهای امنیتی در ولسوالی قرمقول ولایت فاریاب، مارشال عبدالرشید دوستم برای حمایت از نیروهای امنیتی به خط نخست نبرد رفته است. محمدطاهر رحمانی، رئیس شورای ولایتی فاریاب به روزنامه ۸صبح گفت که حمله طالبان به پاسگاه نیروهای امنیتی در ولسوالی قرمقول ساعت ۱۰:۰۰ یکشنبه، بیست و نهم جدی آغاز شد. او گفت که مارشال دوستم پس با آگاهی از این حمله به خط نخست نبرد رفت و حمله طالبان عقب زده شده است. به گفته او، در اثر درگیری ها یک سرباز ارتش و ۱۳ تن از اعضای گروه طالبان کشته شده اند. رئیس شورای ولایتی فاریاب گفت که ۱۲ عضو دیگر گروه طالبان نیز بازداشت شده اند. رحمانی افزود که ساحه در حال حاضر در کنترل محافظان مارشال دوستم است. از جانب دیگر، کریم یورش، سخنگوی پولیس فاریاب می گوید که ۱۰ عضو گروه طالبان در

ولسوالی قرمقول فاریاب کشته شده و به شمول رئیس کمیسیون نظامی این گروه هشت تن دیگر زخمی شده اند. قاری یوسف احمدی از سخنگویان گروه طالبان نیز اعلام کرده است، در عملیاتی که به رهبری مارشال دوستم اجرا شده است، خانه های مردم در ولسوالی قرمقول تاراج شده است. فاریاب از ولایت های ناامن در شمال کشور به شمار می رود. طبق معلومات پولیس فاریاب، در یک ماه گذشته طالبان از هفت موتر بمب گذاری شده در این ولایت کار گرفته اند که در اثر انفجارهای ناشی از آن، به غیرنظامیان تلفات و خسارات وارد شده است. در این انفجارها ۱۲ کشته و ۳۵ تن دیگر زخمی شده اند. مارشال دوستم در گذشته نیز عملیات نظامی را در ولایت فاریاب علیه گروه طالبان رهبری کرده است. او بارها گفته است که در صورت شورای امنیت ملی و رییس جمهور به او اجازه دهند، طالبان را در ظرف شش ما شکست می دهد.

#آریانا از شماست

آریانا افغان هوایی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

انتقال مریضان با خدمات ویژه
به کشور هندوستان

شنبه دو شنبه پنج شنبه

KABUL - DELHI DEP: 10:00 AM Local Time ARR: 01:00 PM Local Time
DELHI - KABUL DEP: 02:30 PM Local Time ARR: 03:30 PM Local Time

1333 | www.flyariana.com | +93 (0) 790 07 1333

موج سهمگین ترور و انفجار؛ اعدام طالبان راه حل است؟

دولت در امر مهار انفجارها و ترورهای هدفمند تا این دم ناکام بوده است. از دید دولت، پشت این انفجارها و ترورها طالبان قرار دارند. هر چند طالبان دستداشتن خود در بیش تر این انفجارها و ترورها را رد کرده‌اند. در محدود مواردی داعش مسوولیت بعضی این ترورها را بر عهده گرفته است.

موج تازه‌ای از انفجارها و ترورها حدود دو ماه می‌شود که در ولایات مختلف کشور به راه افتاده است. هدف اصلی این انفجارها و ترورها، فعالان مدنی و رسانه‌ای و هم‌چنان اعضای پارلمان و شوراهای ولایتی و کارکنان دولت بوده است. در پی این انفجارها و ترورها، ده‌ها نفر کشته و زخمی شده‌اند.

بیش‌ترین انفجارها و ترورها در مدت دو ماه گذشته در پایتخت صورت گرفته است. شهر کابل تقریباً هر روز شاهد یک حادثه تازه بوده است. در مواردی عاملان این انفجارها و ترورها بازداشت شده‌اند. گفته شده است که بازداشت‌شده‌ها عضو گروه طالبان بوده‌اند.

واضح است که طراحی این موج بزرگ از انفجارها و ترورها و اجرای آن خلاف موازین حقوق بشری و تعهد طالبان برای صلح با دولت است. این انفجارها و ترورها به همان میزانی که باعث اعتراض مردم در برابر دولت می‌شود، به همان میزان باعث نفرت آن‌ها از طالبان خواهد شد. هم‌چنان این انفجارها و ترورها تهدید جدی در برابر روند جاری صلح است و ممکن است باعث آسیب به این روند شود.

انفجارها و ترورهای حدود دو ماه اخیر، از جانب دیگر ضعف و ناتوانی نهادهای امنیتی را به رخ می‌کشد. شاید یکی از اهداف دشمن نیز رو کردن ضعف این نیروها و به چالش کشیدن توان آن‌ها در امر تأمین امنیت است. متأسفانه نیروهای دولتی تاکنون موفقیت چندانی در پیش‌گیری از این انفجارها و ترورها نداشته‌اند و این یک ضعف غیرقابل اغماض است.

وزارت داخله، قبلاً به آمران حوزه‌ها هشدار بود که اگر در ساحات زیر کنترل آن‌ها، واقعات ترور و انفجار ثبت شود، از وظیفه سبک‌دوش خواهند شد. این هشدار گویا عملی نشده است؛ زیرا تا این دم شاهد برکناری آمران حوزه‌ها به این دلیل خاص نبوده‌ایم.

وزارت داخله بعدتر اعلام کرد که نیروهای پولیس را به‌ویژه در شهر کابل تا دو برابر افزایش خواهد داد. هدف از این طرح هم مبارزه با جرایم جنایی از یک‌طرف و پیش‌گیری از واقعات انفجار و ترور از طرف دیگر اعلام شده است. حدود یک ماه از زمان نشر این خبر سپری شده است؛ اما هنوز از اجرای این طرح گزارشی در دست نیست.

بعدتر امرالله صالح، معاون نخست رییس جمهور، در جلسات شش‌و‌نیم از تجهیز شهر کابل با کمربندهای امنیتی خبر داد. هزینه این طرح ۱۰۰ میلیون دالر اعلام شده بود. از چگونه‌گی پیش‌رفت این طرح هم خبری در دست نیست.

صالح در یک طرح دیگر گفته است که برای جلوگیری از انفجارها و ترورهای هدفمند باید زندانیان طالبان اعدام شوند. به گفته او، افراد طالبان به این امید دست به ترور و انفجار می‌زنند که پس از گرفتاری، دوباره رها می‌شوند. از دید صالح، اعدام زندانیان طالبان یک راه موثر برای جلوگیری از ترورها و انفجارها است.

واقعیت اما این است که دولت در برابر موج تازه‌ای از انفجارها و ترورها، به‌ویژه در شهر کابل دچار سردرگمی است. نشانه‌های بارز این سردرگمی، طرح‌های شاعرانه‌ای است که هر روز به خورد جامعه می‌دهد. مقامات، صبح یک طرح و شام یک طرح دیگر را بیرون می‌دهند؛ گویی دستگاه دولت تبدیل شده است به ماشین چاپ طرح‌ها. در عمل اما هیچ یک از این طرح‌ها پیاده نشده است و نشانه‌ای از تعقیب این طرح‌ها هم به چشم نمی‌خورد.

طرح اعدام زندانیان طالبان هم از همین دست طرح‌ها است. این طرح اولاً از نگاه حقوقی غیرعملی است. اعدام مجرمان کار ساده‌ای نیست که با تصمیم صالح یا غنی و بدون حکم محکمه انجام شود. صدور حکم اعدام تنها از صلاحیت محاکم قانونی است. مضاف بر این، شرایط صدور این حکم دشوار است. دوماً، تبعات حکم اعدام بسیار سنگین است. به‌ویژه برای دولت افغانستان که متعهد به کاهش موارد اعدام و رعایت ارزش‌های حقوق بشری است. با اعدام زندانیان طالبان، ممکن است دولت افغانستان در چشم جامعه جهانی به عنوان یک دولت دیکتاتور و ناقض حقوق بشر جلوه کند و به این ترتیب مورد ملامت و حتا تحریم واقع شود. درست است که زندانیان طالبان مرتکب جنایاتی علیه دولت و شهروندان کشور شده‌اند؛ اما به حکم آن‌که بشر هستند، مجازات‌شان باید در چارچوب قوانین ملی و بین‌المللی صورت بگیرد.

از جانب دیگر، اعدام زندانیان طالبان غیرموثرترین روش برای مبارزه با انفجار و ترور است. حتا ممکن است این کار نتیجه معکوس به همراه داشته باشد. برای کسی که جنگ را به مثابه جهاد و مرگ را به مثابه شهادت دوست دارد، اعدام به دست دشمن نوعی شهادت است. از این‌رو، اعدام زندانیان طالبان درس عبرت برای سایرین آن‌ها نخواهد شد.

پیشنهاد می‌شود که مغزهای امنیتی دولت از حالت سردرگمی کنونی خود را رها کنند. به جای طرح‌های خیالی، روی طرح‌های عملی و واقعی‌تر کار کنند. به صلاح نیست که افکار عمومی هر روز با یک طرح تازه و در عین حال غیرعملی به بازی گرفته شود. مردم به دنبال اقدامات عملی و موثر هستند.

امرالته صالح: راه حل اساسی «مشکل ترور» اعدام تروریستان بازداشت‌شده است

۸صبح، کابل: امرالله صالح، معاون اول ریاست جمهوری می‌گوید که یکی از دلایل افزایش ترور در شهرهای بزرگ این است که «اسیران طالب» فکر می‌کنند پس از بازداشت در هر صورت عفو خواهند شد و جزای عمل‌شان را نمی‌بینند.

صالح که فیصله‌های ۸۰ جلسه شش‌و‌نیم روز دوشنبه، بیست‌ونهم جدی را در فیس‌بوکش همه‌گانی کرده است، این موضوع را از «محموری‌ترین» دلیل بلند رفتن سطح ترور در شهرهای بزرگ عنوان کرده است.

معاون اول ریاست جمهوری افزوده است که یکی از «راه حل‌های اساسی» این معضل، اعدام شماری از بازداشت‌شده‌گان است.

او افزوده است: «این دستگیرشده‌گان باید اعدام شوند تا درس عبرت برای متباقی گردد.» به گفته صالح، بازداشت‌شده‌گان «بلبل‌گونه» اعتراف کرده‌اند، اما امیدشان این است که روزی بی‌مجازات رها خواهند شد.

معاون اول تأکید کرده است که این معضل باید حل شود و او این موضوع را در شورای عالی حاکمیت قانون نیز مطرح خواهد کرد.

شهر کابل و بزرگ شهرهای کشور در ماه‌های اخیر

کرونا؛ مرگ سه بیمار و ثبت ۲۹ مورد جدید ابتلا در شبانه‌روز گذشته

۸صبح، کابل: وزارت صحت عامه اعلام کرده است که در شبانه‌روز گذشته سه بیمار کرونایی در کشور جان باخته‌اند.

طبق آمار روزانه‌ی ابتلا به ویروس کرونا که روز دوشنبه، بیست‌ونهم جدی از سوی وزارت صحت عامه نشر شد، ۷۹ بیمار جدید نیز در ۲۴ ساعت گذشته در کشور شناسایی شده‌اند. این نتیجه از آزمایش یک هزار و ۸۴۹ نمونه مشکوک به کرونا به دست آمده است.

چهار فرد ربوده شده از نزد ربانیده‌گان در هرات نجات داده شدند

۸صبح، هرات: به دنبال اجرای عملیات مشترک نیروهای امنیتی در هرات، چهار فرد ربوده شده از جنگ آدمربایان نجات یافتند. سیدوحید قتالی، والی هرات، روز دوشنبه، بیست‌ونهم جدی، در یک نشست خبری گفت که در جریان این عملیات، ۱۲ آدمربا که اعضای یک شبکه حرفه‌ای آدمربایی هستند، بازداشت شدند.

به گفته او، طی سه ماه اخیر ۴۲ فرد آدمربا از سوی ریاست عمومی امنیت ملی و ۳۵ فرد دیگر توسط پولیس در هرات بازداشت شده‌اند. سلطان داوود، فرمانده پولیس هرات، در این نشست خبری گفت که افراد آزاد شده بین ۱۵ تا ۳۰ روز در نزد آدمربایان بودند.

محمدنصیر، فرد نجات‌یافته می‌گوید آدمربایان

چهار نفر را داخل یک چاه کوچک حبس کرده و دست‌ها و پاهای‌شان را بسته بودند. مهدی، یکی دیگر از نجات‌یافته‌گان می‌گوید از سوی ربانیده‌گان شکنجه و لت‌وکوب شده است. وابسته‌گان افراد رهاشده از نهادهای عدلی و قضایی می‌خواهند که عاملان آدمربایی‌ها را به کیفر برسانند و سخت مجازات کنند. عبدالقیوم، از نزدیکان افراد رهاشده می‌گوید آدمربایان پول‌های گزافی از آنان طلب کرده بودند.

بر اساس معلومات نهادهای امنیتی، این گروه ربانیده‌گان از باندهای حرفه‌ای بودند و قربانیان را در روستای امام شش‌نور ولسوالی انجیل هرات نگاه‌داری می‌کردند. پیش از این نیز پولیس هرات یک گروه پنج نفری آدمربایان را بازداشت کرده بود.

رییس مجلس نماینده‌گان به غنی: به حضور غیرمسوولانه سرپرستان در ادارات پایان بدهید

۸صبح، کابل: میرحمان رحمانی، رییس مجلس نماینده‌گان با انتقاد از عمل‌کرد سرپرست وزارت معارف از رییس جمهور غنی خواسته است که به حضور «غیرمسوولانه سرپرستان» در ادارات دولتی پایان دهد.

رحمانی روز دوشنبه، بیست‌ونهم جدی در نشست عمومی مجلس نماینده‌گان تأکید کرد که سرپرستان اداراتی که از سوی مجلس نماینده‌گان تأیید نشده، هر کاری که می‌کنند غیرقانونی است.

رییس مجلس نماینده‌گان افزود که توقع نماینده‌گان مردم این است که رییس جمهور غنی سرپرستان را به دلیل نقض قانون سرپرستی هرچه زودتر «رخصت» کنند.

او از رییس جمهور غنی خواست که افراد جدیدی را برای اداراتی که توسط سرپرست اداره می‌شود، معرفی کند.

از میان اعضای کابینه که چندی پیش به مجلس نماینده‌گان معرفی شده بودند، رنگینه حمیدی، سرپرست وزارت معارف، طاهر زهیر سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ، حسینه صافی سرپرست وزارت امور زنان، مجیب‌الرحمان کریمی سرپرست وزارت احیا و انکشاف دهات و اجمل احمدی سرپرست ریاست بانک مرکزی نتوانستند رای تأیید مجلس نماینده‌گان را به دست آورند.

تاکنون حکومت جای‌گزین این افراد را معرفی نکرده است.

در نشست روز دوشنبه بسیاری از نماینده‌گان از عمل‌کرد رنگینه حمیدی سرپرست وزارت معارف انتقاد کردند. اخیراً شماری از مشاوران این وزارت و رییس منابع بشری آن برکنار شده‌اند.

رییس مجلس نماینده‌گان گفت که سرپرست وزارت معارف دست به عزل و نصب ساختاری زده است که خلاف قانون است.

به گفته او، برکناری سلیقه‌ای خلاف قانون است و به آبروی نهادها نزد مردم صدمه می‌زند و امنیت شغلی را از بین می‌برد و باید جلو آن گرفته شود.

مجلس نماینده‌گان در روزهای اخیر بر سر موضع تصویب بودجه در تقابل با حکومت قرار گرفته است.

میرحمان رحمانی گفت که مجلس نماینده‌گان طرفدار تقابل با حکومت نیست، اما انتقاد و اعمال صلاحیت‌های نظارتی و قانونی این نهاد از وجایب قانونی خانه ملت است.

رحمانی تأکید کرد که حکومت نباید از نظارت مجلس نماینده‌گان ترس داشته باشد؛ زیرا انتقاد و نظارت از اعمال حکومت «جوهر دموکراسی و جمهوریت» است.

رییس مجلس نماینده‌گان تأکید کرد که موضع‌گیری این نهاد نباید مورد قضاوت سطحی قرار بگیرد.

او حکومت را متهم کرد که با ایجاد ادارات توسط فرمان تقنینی، ادغام و لغو سلیقه‌ای ادارات، ایجاد چندین اداره تفتیش و تفسیرهای سلیقه‌ای از قانون، صلاحیت مجلس نماینده‌گان را نادیده گرفته است.

رییس مجلس نماینده‌گان از رهبری دولت خواست که به صلاحیت مجلس نماینده‌گان احترام بگذارند.

مجلس نماینده‌گان دو بار پیش‌نویس بودجه سال مالی ۱۴۰۰ را رد کرده است. دلیل این اقدام عدم توازن در برنامه توسعه‌ای حکومت، گنج‌نایدن نشدن طرح یک‌سازی معاشات، قرضه، شامل شدن بودجه دسترخوان ملی، اختصاص پول‌های هنگفت در کودهای احتیاط و برای برخی ادارات گفته شده است.

محمدشرف غنی، رییس جمهور پس از رد پیش‌نویس اول بودجه نماینده‌گان را متهم کرده بود که در صدد گنج‌نایدن پروژه‌های شخصی در بودجه هستند؛ اظهاراتی که خشم مجلس نماینده‌گان در پی داشته است.

سید غنی

نگرانی از شرایط کنونی؛

انتخابات سمبولیک به جایگاه جمهوریت در مذاکرات آسیب می زند

حکومت به درخواست برگزاری انتخابات‌های شوراهای ولایتی، مجلس نماینده‌گان غزنی، شوراهای ولسوالی و شهرداری‌های بزرگ‌شهرها چراغ سبز نشان داد. ارگ ریاست جمهوری وعده کرده است که «به اصل انتخابات متعهد است» و «تسهیلات در راستای برگزاری آن را فراهم می‌کند». بدین ترتیب احتمال برگزاری این انتخابات در سال آینده شدت گرفته است. کمیسیون مستقل انتخابات می‌گوید که پس از تأیید طرح ابتدایی برگزاری انتخابات ۱۴۰۰، طرح عملیاتی را برای برگزاری این انتخابات نهایی می‌سازد. نهادهای ناظر بر روند اما می‌گویند که در این جریان با آنان در حد لازم آن مشوره نشده است و هنوز برای انتخابات شفاف اطمینان وجود ندارد. این نهادها با توجه به امنیت نامناسب و ادامه خشونت‌ها در بیش از ۲۰ ولایت، هشدار می‌دهند که هنوز زمینه برای برگزاری یک انتخابات سالم و شفاف فراهم نیست و انتخابات سمبولیک که پای خارجی‌ها به آن کشیده شود، به جایگاه جمهوریت در مذاکرات صلح آسیب می‌زند. به گفته برخی از نهادها، نیاز است که حکومت دیدگاه‌های جوانب ذی‌دخل در انتخابات را منسجم و افزون بر تأمین امنیت، دخل و خرجش برای این روند را تنظیم کند.

محمدشرف غنی، رئیس جمهور، در دیدار با رهبری کمیسیون مستقل انتخابات، با برگزاری انتخابات ۱۴۰۰ موافقت کرد. رئیس جمهور غنی پس از شنیدن طرح‌های کمیسیون انتخابات، تصریح کرد که حکومت به اصل انتخابات متعهد است و امکانات را برای برگزاری آن تدارک می‌بیند. ارگ بر تعقیب عملی طرح‌های کمیسیون مستقل انتخابات تأکید کرد و گفت که نیاز است نشست‌های نوبتی دوام‌دار در این راستا با وزارت‌ها و اداره‌ها مربوطه انجام شود. کمیسیون مستقل انتخابات نیز تصریح می‌کند که طرح عملیاتی و بودجه‌ای مورد نیاز انتخابات ۱۴۰۰ را به ارگ ریاست جمهوری سپرده بود و اکنون با مطرح کردن خلاصه آن، خواستار زمینه‌سازی برای برگزاری این انتخابات شده است.

و براساس آن به اداره‌های مربوطه دستور داده است که زمینه برگزاری انتخابات در سال آینده را فراهم کنند. در این طرح مسایل مورد نیاز برای انتخابات گنجانیده و اداره‌های مربوط آن نیز تشخیص شده است. به گفته آقای ننگ، طرح تأیید شده از سوی ریاست جمهوری ابتدایی بوده و اکنون کار روی نهایی‌سازی طرح عملیاتی آغاز شده است. او افزود که این طرح پس از نهایی شدن در دارالانشای کمیسیون انتخابات، به تصویب کمیسیون می‌رسد و سپس متناسب با آن بودجه در نظر گرفته می‌شود.

از سویی هم، اعضای کمیسیون مستقل انتخابات می‌گویند که این نهاد براساس حکم قانون اساسی و قانون انتخابات به برگزاری انتخابات متعهد است و به همین دلیل هم طلب تأمین بودجه کرده است. عصمت‌الله مل، معاون این کمیسیون، گفت که طرح انتخابات مجلس نماینده‌گان غزنی، شورای ولایتی و شهرداری‌های بزرگ‌شهرها از نگاه فنی و حقوقی آماده و برای تأمین امنیت و بودجه با حکومت در میان گذاشته شده است. او گفت، حکومت تصریح کرده است که باید نشست‌های متعدد برگزار شود تا مبتنی بر طرح‌ها، آماده‌گی‌ها برای تأمین امنیت و تعیین بودجه گرفته شود. آقای مل گفت که این نهاد در جریان روزهای گذشته با ملل متحد و UNDP روی تمدید پروژه انتخابات توافق کرده است که بخشی از بودجه از آن ناحیه تمویل شود. او اما این که چه قدر از بودجه را همکاری‌های خارجی تشکیل می‌دهد، معلومات ارایه نکرد. با این حال آقای مل افزود که هنوز بحث‌ها در این موارد نهایی نیست. به گفته عصمت‌الله مل، کار در راستای چگونه‌گی برگزاری انتخابات مجلس نماینده‌گان غزنی ادامه دارد و پس از بحث‌ها با مردم و فعالان مدنی، طرف‌های ذی‌دخل به یک نتیجه نهایی خواهند رسید.

انتخابات سمبولیک به جایگاه جمهوریت در میز مذاکره آسیب می‌زند

نهادهای ناظر بر روند انتخابات اما در سهم‌شان از وضعیت موجود ابزار نگرانی می‌کنند و می‌گویند که در حال حاضر زمینه برای برگزاری انتخابات سالم فراهم نیست. نعیم اصغری، معاون بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (فیفا) به روزنامه ۸صبح گفت که برگزاری

انتخابات از سوی دولت یک امر حتمی است و کمیسیون نیز به عنوان اداره برگزارکننده انتخابات مکلف است طرح‌ها را برای انتخابات آماده سازد. با این حال او افزود که وضعیت در حال حاضر فوق‌العاده اضطراری و حکومت محکوم به برگزاری انتخابات سالم است. آقای اصغری افزود که هم‌زمان با دوام خشونت‌ها، بحث صلح نیز ادامه دارد و اگر انتخابات با مشکلات گذشته برگزار شود، می‌تواند دیدگاه‌های منفی را در میز مذاکره علیه حوزه جمهوریت شکل دهد. به گفته معاون فیفا، اگر انتخابات شفاف نباشد و دوباره پای خارجی‌ها به تعیین نتایج کشیده شود، نمی‌توان از آن به عنوان یک ارزش در میز مذاکره دفاع کرد. او افزود که نیاز است حکومت در این راستا به نشست‌ها و عمل‌کردهای سمبولیک بسنده نکند و متناسب با امکانات و فرصت‌ها انتخابات برگزار شود. فیفا تصریح می‌کند که در تهیه طرح عملیاتی، با این نهاد مشوره نشده است. به گفته مسوولان در این نهاد، فیفا انتخابات گذشته را آسیب‌شناسی می‌کند و حتا دو طرح «مشکلات انتخابات و مکانیزم بیرون‌رفت» و «طرح تعدیل انتخابات» را پس از انتخابات ۱۳۹۸ نیز ارایه کرده است. نعیم اصغری گفت که فیفا توقع داشت کمیسیون مستقل انتخابات با نهادهای ذی‌ربط مشوره می‌کرد تا مشخص می‌شد که طرح عملیاتی تا چه اندازه در پرتو اصلاحات تنظیم شده است.

به گفته آقای اصغری، نباید برای انتخابات سمبولیک زمینه‌سازی شود و بهتر است حکومت متناسب به وضعیت، تنها یک انتخابات را برگزار کند. او افزود که اگر حکومت تنها برای برگزاری انتخابات مجلس نماینده‌گان غزنی آماده است، باید تنها همان انتخابات برگزار شود. به باور وی، در صورت نامنمی‌ها در ولایات، حکومت باید انتخابات شوراهای ولایتی را به گونه مرحله‌وار در ولایات امن برگزار و در سایر ولایات‌ها برای آن زمینه‌سازی کند. نعیم اصغری تصریح کرد که در انتخابات شورای ولایتی، حوزه‌های انتخاباتی متناسب به ولایت تعیین می‌شود و حکومت می‌تواند انتخابات در ولایات امن را برگزار کند و در ولایات نامن تا زمان برقراری امنیت به تأخیر بیندازد. از دید فیفا، ابهام در روند صلح، مخالفت‌ها در میز مذاکرات صلح، تمویل مالی و وضعیت سیاسی کشور از چالش‌های اساسی پیرامون انتخابات ۱۴۰۰

است. گفتنی است که مسوولان در کمیسیون مستقل انتخابات اما می‌گویند که در جریان طرح‌ها از نهادهای ناظر مشوره گرفته شده است و این نهاد هم‌چنان انتقادات سازنده و مشوره‌ها را می‌پذیرد. از سوی دیگر، بنیاد انتخابات شفاف افغانستان (تیفا) نیز برگزاری انتخابات شوراهای ولایتی، شوراهای ولسوالی، شهرداری‌های شهرهای بزرگ و انتخابات مجلس نماینده‌گان در غزنی در سال ۱۴۰۰ خورشیدی را «تکان‌دهنده و نگران‌کننده» خوانده است. صفرا سعادت، سخنگوی این نهاد، روز دوشنبه، بیست‌ونهم جدی، گفت که شرایط برای برگزاری چهار انتخابات در سال آینده مساعد نیست؛ زیرا افغانستان در وضعیت دشوار از نظر امنیت قرار دارد و حتا شهروندان در پایتخت و مراکز شهرها از امنیت نسبی برخوردار نیستند. به گفته او، بودجه انتخابات که از لازمه برگزاری آن است، نیز تاکنون وجود ندارد و مشخص نشده است که از کدام منابع تأمین خواهد شد. تیفا معتقد است که با در نظر داشت این که آخرین انتخابات افغانستان «پر از قلب» و «ناکام» بود، هیچ‌گونه اصلاحات «زرف و کلیدی» در نهادها و نظام انتخاباتی اعمال نشده و مشارکت واقعی شهروندان در آن ناممکن است. به گفته بانو سعادت، تصمیم کمیسیون مستقل انتخابات و حکومت جهت برگزاری چهار انتخابات پیش‌رو «برای دموکراسی و دست‌آوردهای ۲۰ ساله کشور» نگران‌کننده است.

کمیسیون مستقل انتخابات در بیست‌ونهم قوس اعلام کرد که برای برگزاری انتخابات شوراهای ولایتی، مجلس نماینده‌گان غزنی و شهرداری‌های بزرگ‌شهرها آماده است. این نهاد گفت که پس از بررسی‌های فنی و عملیاتی، یک طرح را به ریاست جمهوری فرستاده است تا زمینه برای برگزاری این انتخابات فراهم شود. گفتنی است که زمان برگزاری این انتخابات میزان ۱۴۰۰ اعلام و بودجه برگزاری آن حدود ۱۰۰ میلیون دالر تخمین شده است. این انتخابات در حالی قرار است برگزار شود که خشونت در بیش‌تر ولایات شدت گرفته است. هم‌زمان با این موارد، گفت‌وگوهای صلح در قطر ادامه دارد و هیأت دولت روی ارزش‌های دو دهه اخیر، به ویژه انتخابات، با طرف طالبان چانه‌زنی می‌کند.

کار روی نهایی‌سازی طرح عملیاتی انتخابات ۱۴۰۰ آغاز شده است

هم‌زمان با چراغ سبز حکومت، کمیسیون مستقل انتخابات می‌گوید که تلاش‌ها برای نهایی‌سازی طرح عملیاتی انتخابات ۱۴۰۰ آغاز شده است. حبیب‌الرحمان ننگ، رئیس دارالانشای این کمیسیون، روز دوشنبه، بیست‌ونهم جدی، به روزنامه ۸صبح گفت که این نهاد پس از ارزیابی درس‌های آموخته شده از سایر انتخابات‌ها، یک طرح به ارگ ریاست جمهوری شریک شده بود. به گفته او، ارگ ریاست جمهوری از این طرح استقبال کرده

اصرار بر یک‌سان‌سازی معاشات؛

مجلس تا زمان تصویب بودجه به رخصتی نمی‌رود

قرار بود تا یک روز دیگر اعضای مجلس نماینده‌گان به رخصتی زمستانی بروند، اما این رخصتی به علت تصویب نشدن پیش‌نویس بودجه سال مالی ۱۴۰۰ تا زمان نامعلومی به تعویق افتاد. براساس قانون «تا زمانی که پیش‌نویس بودجه تصویب نشده، مجلس نماینده‌گان مکلف‌اند به کارهای‌شان در راستای تصویب آن ادامه دهند.» هرچند پیش‌نویس بودجه سال مالی ماه گذشته به مجلس رسید و برای دو بار به رأی گذاشته شد، اما از آن جایی که این پیش‌نویس غیرممتوازن خوانده شده بود، از سوی مجلس رد شد. اعضای مجلس نماینده‌گان دلیل رد این پیش‌نویس را گنجانیده نشدن برخی از پیشنهادات این مجلس از جمله طرح یک‌سان‌سازی معاشات عنوان کردند. اکنون که قرار است پیش‌نویس بودجه برای بار سوم تا چند روز دیگر به مجلس فرستاده شود، اعضای مجلس ابراز امیدواری می‌کنند که اصلاحات و پیشنهادات‌شان در پیش‌نویس بودجه گنجانیده شده باشد تا آنان به زودترین فرصت این طرح را تأیید کنند. در همین حال وزارت مالیه می‌گوید، پیشنهادات اعضای مجلس نماینده‌گان تا جایی که قابل تطبیق و از لحاظ تخنیکی و مالی قابل اجرا باشد، اعمال خواهد کرد.

گفت که مطابق ماده ۹۹ قانون اساسی، تا زمانی که پیش‌نویس بودجه سال مالی ۱۴۰۰ تصویب نشود، اعضای مجلس به رخصتی زمستانی رفته نمی‌توانند. رخصتی زمستانی مجلس نماینده‌گان از اول ماه دلو آغاز می‌شود و تا پانزدهم ماه حوت ادامه می‌یابد. هم‌چنان در ماده ۹۹ قانون اساسی در مورد رخصتی اعضای مجلس نماینده‌گان آمده است: در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجه سالانه یا برنامه‌های انکشافی و یا هم موضوع مربوط به امنیت عامه، تمامیت ارضی و استقلال کشور مطرح باشد، مدت اجلاس شورا قبل از تصویب آن پایان نمی‌یابد. آقای رحمانی از کمیسیون‌های مجلس نماینده‌گان خواست که سر از روز شنبه هفته آینده، تمام تمرکزشان را روی پیش‌نویس بودجه بگذارند.

به باور رئیس مجلس، فلسفه کار پارلمان علاوه بر تصویب بودجه، مشروعیت بخشیدن به نظام و نظارت از اعمال حکومت است. رئیس مجلس نماینده‌گان افزود که گرفتن تصمیم در مورد بودجه و برنامه‌های انکشافی، تأیید و یا رد مقرری‌ها مطابق احکام قانون اساسی، ایجاد واحدهای اداری و تعدیل و الغای آن مطابق ماده‌های ۹۰ و ۹۱ قانون اساسی از صلاحیت‌های این مجلس است. در ماده ۹۰ قانون اساسی آمده است که تصویب، تعدیل یا لغو قوانین و فرامین تقنینی، تصویب پروگرام‌های انکشافی و اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنولوژی، تصویب بودجه دولتی و اجازه اخذ یا اعطای قرضه، ایجاد واحدهای اداری و لغو آن‌ها و تصدیق معاهدات و میثاق‌های بین‌المللی یا فسخ الحاق افغانستان به آن از صلاحیت‌های مجلس نماینده‌گان است. در ضمن در ماده ۹۱ آن تصریح شده است که گرفتن تصمیم در مورد استیضاح

عبدالرحمان حسینی

وزیران، گرفتن تصمیم راجع بر برنامه‌های انکشافی و بودجه ملی و تأیید یا رد مقرری‌ها مطابق این احکام، از جمله دیگر صلاحیت‌های این مجلس است.

با این حال رئیس مجلس بیان کرد که حکومت بدون این که نقش مجلس نماینده‌گان را مطابق قانون احترام و نگرانی‌های نماینده‌گان از حیث‌ومیل بودجه ملی را درک کند، در برابر پیشنهادات آن‌ها برای اصلاح و مفیدسازی بودجه می‌ایستد. آقای رحمانی طرح یک‌سان‌سازی معاشات را عدالت دانست و گفت عدالت جوهر جمهوریت است. او افزود: «افزایش معاشات حق ملت است. کجای آن اقدام غیرملی و دشمنی با حکومت است. افراد بی‌خبر باید از هر گونه قضاوت احتیاط کنند.»

از سوی دیگر برخی از اعضای مجلس از تنش به وجود آمده میان حکومت و مجلس نماینده‌گان انتقاد کردند. به باور این بخش از اعضای مجلس، تنش‌های به وجود آمده میان دو قوه به شهروندان کشور آسیب می‌رساند. آنان پیشنهاد کردند که حکومت و مجلس در یک نشست مشترک، اختلاف‌های‌شان روی بودجه را حل‌وفصل کنند. فرزانه کوچی، عضو مجلس نماینده‌گان، گفت که در مساله بودجه موقف گرفتن و خطر سرخ تعیین کردن، «کار خوب» و «عادلانه» نیست. او از «خواست یک‌باره‌گی مجلس» در مورد یک‌سان‌سازی معاشات کارمندان دولت انتقاد کرد. بانو کوچی افزود: «[این بحث] دو سال نبود، چهار ماه پیش نبود، شش ماه پیش نبود، اما به محض رسیدن بودجه احساسات مردم را دامن زدید. کار آسان این است که یک بخش مشخص زیاد شود یا کم شود.» با این‌همه او تأکید کرد که پیش‌نویس بودجه باید تأیید شود، زیرا پروژه‌های انکشافی دولت در حال حاضر متوقف شده است. در همین حال میرافغان صافی، رئیس کمیسیون امور مالی و بودجه مجلس نماینده‌گان، گفت که مجلس

در تقابل با حکومت قرار نگرفته و تنها براساس صلاحیت‌هایش برخی از پیشنهادات را مطرح کرده است. او گفت، در صورتی که حکومت نسبت به این پیشنهادات تمکین کند، هیچ مشکلی وجود ندارد و پیش‌نویس بودجه تأیید خواهد شد. از سوی دیگر آقای صافی در جواب برخی از نماینده‌گان مجلس و حکومت که گفته بودند حکومت توانایی افزایش معاشات کارمندان را ندارد و پرداخت آن براساس قانون خدمات ملکی صورت می‌گیرد، گفت که امکانات برای این کار موجود است. رئیس کمیسیون امور مالی و بودجه توضیح داد که در حال حاضر ۲۴ هزار نفر معاش اختیاری دریافت می‌کنند، در حالی که سقف معاش اختیاری ۲۵۰ هزار افغانی است. صافی افزود که این رقم باید کاهش یابد و برای آن ۱۵۰ هزار افغانی تعیین شود. در کنار آن، او خواهان قطع معاش امتیازی و خرج دست‌رخوان مقام‌های بلندپایه حکومت شد. به گفته میرافغان صافی، در صورتی که این طرح‌ها عملی شود، حدود ۱۲ میلیارد افغانی پس‌انداز می‌شود که برای افزایش معاشات کارمندان پایین‌رتبه دولتی بسنده است.

در همین حال وزارت مالیه می‌گوید، تا جایی که قانون به این وزارت اجازه دهد و امکانات مالی و تخنیکی فراهم باشد، این وزارت پیشنهادات اعضای مجلس را در پیش‌نویس بودجه می‌گنجاند. شمرورخان مسجیدی، سخنگوی وزارت مالیه، به روزنامه ۸صبح گفت که این وزارت تا حد امکان هر آن‌چه از لحاظ مالی و فنی قابل پذیرش باشد، تطبیق می‌کند. او بیان کرد که نظریات پارلمان در صورت بهبود بودجه در پیش‌نویس گنجانیده خواهد شد و این وزارت در حال حاضر روی این پیشنهادات کار می‌کند.

قابل یادآوری است که پیش‌نویس بودجه سال مالی ۱۴۰۰ در هفدهم قوس به مجلس رسید. وزارت مالیه در مجموع در بودجه ملی سال آینده ۴۷۳ میلیارد افغانی در نظر گرفته که ۳۱۱ میلیارد و ۱۹۹ میلیون افغانی آن بودجه عادی و ۱۶۱ میلیارد و ۸۴۲ میلیون افغانی آن بودجه توسعه‌ای است. تاکنون پیش‌نویس بودجه دو بار در مجلس به رأی گذاشته شد، اما تأیید نشد.

از خشونت به اعتدال؛

افراطیت زدایی علمای دین

حسین سیرت

مبارزه با ریشه‌های بنیادگرایی

حکومت افغانستان اگر می‌خواهد ریشه افراطیت را بخشکاند، باید در مرحله اول کنترل تمامی مدارس را در دست گیرد؛ ولی این مهم در حال حاضر ممکن نیست، زیرا تعداد زیادی از ولسوالی‌ها در کنترل طالبان است و این گروه مساجد را به جولانگاه اصلی افراطیت و خشونت بدل کرده‌اند. در ۲۰ سال گذشته، سخن‌گفتن از ترویج افراطیت در مساجد تابو بوده است. هرچند گه‌گاهی امنیت ملی فاش کرده که برخی از مساجد به پناه‌گاه طالبان و حتی بمب‌گذاران انتحاری تبدیل شده است و از این مراکز دینی به منظور پناه‌دادن به اعضای گروه طالبان استفاده می‌شود، ولی در عمل کاری برای بهبود اوضاع انجام نشده است.

افغانستان زمانی می‌تواند از دام تندروی نجات یابد که کنترل مساجد و مدارس را در دست گیرد و نصاب تدریسی در مساجد توسط وزارت حج و اوقاف تنظیم شود. از سوی دیگر، این وزارت آن‌گونه که خطبه‌های نماز جمعه را در کابل و برخی ولایات دیگر تحت نظارت دارد، از خطبه‌های تمام امامان در مساجد نظارت کند و اجازه ندهد که ملا امامان افراطی، مساجد را به جولانگاه خود تبدیل و نفرت و کدورت را در این مساجد ترویج کنند.

وزارت حج و اوقاف در اقدام تازه، تلاش دارد تا ملا امامان در دانشگاه الازهر مصر آموزش افراطی‌زدایی ببینند. این خوب است، ولی برای تحت کنترل درآوردن افراطیت در افغانستان کافی نیست. مبارزه با افراط گرایی، برنامه جامع می‌خواهد و در این راستا باید تمام نهادهای دولتی زیر یک چتر، برنامه‌های‌شان را بسیج کنند.

مبارزه با تندروی هرچند آسان نیست، ولی ممکن است. همسایه شمالی ما، تاجیکستان تا اندازه زیادی توانسته است بر این مشکل فائق آید. حکومت تاجیکستان حالا زمینه آموزش را در داخل این کشور برای ملا امامان فراهم می‌کند و از این طریق تلاش دارد تا بر نحوه آموزش ملا امامان نظارت داشته باشد. تا زمانی که چنین برنامه‌ای در افغانستان تطبیق نشود، بسیار دشوار است که بتوانیم جلو افراطیت دینی را بگیریم.

همه می‌دانیم که افراطیت و

تندروی مذهبی چه بلایی را بر

سر افغانستان آورده است. وقتی

می‌شنویم که طالبان حاضر نیستند

به ساده‌گی حقوق انسانی زنان

را در مذاکرات دوحه به رسمیت

بشناسند و یا وقتی یک ملای

مسجد به آسانی مردم را تحریک

می‌کند تا بر یک رادیو حمله و آن

را ویران کند، دیگر نباید منتظر

نشست و مثال‌های بیش‌تری برای

ترویج افراطیت ذکر کرد. ما به

اندازه کافی قربانی افراطیت دینی

شده‌ایم و در صورتی که جلو این

موج ویران‌گر گرفته نشود، نسل

اندر نسل در مرداب تندروی

دست و پا خواهیم زد. در حال

حاضر، بیش‌تر مدارس و مساجد به

جای اعتدال، هم‌پذیری، تسامح و

بردباری؛ افراطیت، تندروی و تنفر

مذهبی ترویج می‌کنند. اگر قبول

کنیم که طرز فکر انسان‌های یک

جامعه محصول آموزش‌هایی است

که در کودکی فرا می‌گیرند، باید

این پیش‌بینی را داشته باشیم و

پیش‌بینیم که آن‌چه داریم، محصول

ترویج افراطیت است. تندروی و

خشونت‌پروری که با سوء استفاده

از دین در جامعه تزریق شده است،

به این زودی‌ها از بین رفتنی

نیست و ما باید نسل اندر نسل

قربانی بدهیم.

می‌یابد و این مدارس نیروی انسانی تندرو را برای طالبان و سایر گروه‌های افراطی تربیت می‌کنند.

در پاکستان فرا گرفته‌اند و اکثر آن‌ها ترویج‌گر افراط گرایی، تنفر مذهبی، ناشکیبایی و نابردباری مذهبی هستند. به دلیل نبود مراکز آموزش اسلامی معتبر در داخل افغانستان، تقریباً همه ملا امامان در مدارس دینی پاکستان آموزش می‌بینند و در همان‌جا افراطی می‌شوند. سازمان استخبارات پاکستان با سوء استفاده از این خلا، همواره تلاش کرده است تا ملا امامان را افراطی بار آورد و آنان را برای ترویج سلفی‌گری و تبلیغ تندروی وارد افغانستان کند. در حال حاضر، بیش‌تر مساجد در تسخیر همین عالمان است. تطبیق پروژه افراطیت در افغانستان، حالا برای پاکستان بسیار آسان است. استخبارات آن کشور به ساده‌گی می‌تواند داعش را جایگزین طالبان و با تغییر پرچم، محصول جدیدی از تندروی مذهبی را وارد افغانستان کند.

حضور گسترده ملاهای افراطی‌شده در پاکستان، مساجد افغانستان را به مراکز عمده ترویج افراطیت و تندروی بدل کرده است. مساجد، عمده‌ترین مراکز آموزش در ولایاتی است که در آن مکتب‌های رسمی یا وجود ندارد و یا به دلیل ناامنی و جنگ، زمینه آموزش رسمی آماده نیست. جریان‌های افراطی با حمایت کمک استخبارات پاکستان از طریق این مساجد، زنجیره افراطیت را گسترده‌تر می‌کنند. کودکانی که در این مساجد آموزش می‌بینند، وقتی بالغ می‌شوند به مدارس مذهبی پاکستان می‌روند و در آن‌جا آموزش افراطیت می‌بینند. به این ترتیب، سلسله افراطیت ادامه

همه می‌دانیم که افراطیت و تندروی مذهبی چه بلایی را بر سر افغانستان آورده است. وقتی می‌شنویم که طالبان حاضر نیستند به ساده‌گی حقوق انسانی زنان را در مذاکرات دوحه به رسمیت بشناسند و یا وقتی یک ملای مسجد به آسانی مردم را تحریک می‌کند تا بر یک رادیو حمله و آن را ویران کند، دیگر نباید منتظر نشست و مثال‌های بیش‌تری برای ترویج افراطیت ذکر کرد. ما به اندازه کافی قربانی افراطیت دینی شده‌ایم و در صورتی که جلو این موج ویران‌گر گرفته نشود، نسل اندر نسل در مرداب تندروی دست و پا خواهیم زد. در حال حاضر، بیش‌تر مدارس و مساجد به جای اعتدال، هم‌پذیری، تسامح و بردباری؛ افراطیت، تندروی و تنفر مذهبی ترویج می‌کنند. اگر قبول کنیم که طرز فکر انسان‌های یک جامعه محصول آموزش‌هایی است که در کودکی فرا می‌گیرند، باید این پیش‌بینی را داشته باشیم و پیش‌بینیم که آن‌چه داریم، محصول ترویج افراطیت است. تندروی و خشونت‌پروری که با سوء استفاده از دین در جامعه تزریق شده است، به این زودی‌ها از بین رفتنی نیست و ما باید نسل اندر نسل قربانی بدهیم.

سوء استفاده از مساجد به منظور افراطی کردن کودکان افغانستان، چالش بزرگی فرا راه دولت است. تقریباً تمام مساجد در ولایات از کنترل حکومت خارج است و وزارت حج و اوقاف بر این مساجد نظارت ندارد. بیش‌تر ملا امامان مساجد افغانستان، علوم دینی را

تاثیرپذیری افغانستان از تشنج سیاسی در واشنگتن

مرسلین ارسلا، آگاه روابط بین‌الملل

افغانستان تجربه قربانی‌شدن در تشنج سیاست داخلی یک هژمون را دارد. این تشنج عبارت از ضعف اقتصادی شوروی سابق بود که سبب تشنج در سیاست داخلی شوروی و سقوط دولت تحت حمایت مسکو در کابل شد. دولت کمونیستی تحت حمایت شوروی در کابل، درست زمانی رو به زوال نهاد که افغانستان همانند وضعیت کنونی در میدان جنگ، با بن‌بست روبه‌رو شده بود و موفقیت‌گزینه نظامی خیلی متصور نبود.

چهره‌های‌اند که در گذشته برای جنگ افغانستان در پنتاگون استراتژی نظامی طرح و یا هم از آدرس وزارت خارجه آمریکا برای دریافت راه‌حل سیاسی به پایان جنگ افغانستان در منطقه لابی کرده‌اند؛ ولی فراتر از بحران به میان آمده از کرونا، یورش به کنگره آمریکا به عنوان نماد دموکراسی و دگرگون‌شدن معادلات سیاسی در درون جامعه ایالات متحده، بعید به نظر می‌رسد که اداره جو بایدن بتواند به این زودی‌ها سناریوی صلح افغانستان را سر و سامان دهد. حتی دور دوم استیضاح رییس جمهور ترمپ که پیامد تشنج موجود در واشنگتن است و به منظور برگشت ثبات در سیاست داخلی آمریکا روی دست گرفته شده نیز به بعد از صد روز نخست کار اداره جو بایدن معطل شده است. تمرکز اداره جو بایدن بر کاستن از بحران اقتصادی ناشی از کرونا و جبران کردن صدمه وارده بر پیکر دموکراسی آمریکا، از اولویت‌هایی است که نپرداختن به آن می‌تواند نقش رهبری و جایگاه آمریکا در نظام بین‌الملل را صدمه بزند.

براساس توافق به میان آمده بین واشنگتن و طالبان (۲۹ فبروری ۲۰۲۰)، دونالد ترمپ در اواخر هفته گذشته و آخرین هفته کار خود در قصر سفید، شمار نظامیان آمریکایی در افغانستان را به ۲۵۰۰ تن کاهش داد.

از ۲۰۰۱ به این‌سو، با تحولات سیاسی در واشنگتن، به‌ویژه دست‌به‌دست‌شدن قصر سفید میان دو حزب مطرح در معادله قدرت آمریکا، تصور غالب در کابل این بوده که سیاست و استراتژی ایالات متحده در قبال افغانستان تغییرناپذیر است و این سیاست ثابت واشنگتن در خصوص افغانستان، ناشی از تهدیدی است که آمریکا از آدرس القاعده و از ناحیه افغانستان احساس می‌کند.

اداره رییس جمهور اوباما با آغاز کاهش حضور نظامی آمریکا در افغانستان (۲۰۱۲-۲۰۱۴)، خواست به نحوی حس مسوولیت‌پذیری را در دولت افغانستان به وجود بیاورد و رییس جمهور ترمپ (۲۰۱۶-۲۰۲۰) که با شعار «پایان‌دادن به جنگ‌های بی‌پایان» وارد قصر سفید شد، عملاً خروج نظامیان آمریکایی را از افغانستان آغاز کرد. جدی‌تر از آن، وزارت خارجه آمریکا باب مذاکره با گروهی را گشود که هنوز در مجالس سیاسی آمریکا تروریست خطاب می‌شد، سران آن در زندان گوانتانامو، مدت حبس‌شان را سپری می‌کردند و نام‌های شماری از آنان که به نماینده‌گی از تحریک طالبان در دوحه چانه می‌زنند، در فهرست سیاه سازمان ملل موجود بود.

رییس جمهور ترمپ، تصور مادام‌العمر بودن تهدید القاعده را باطل کرد و ثابت ساخت که با وجود حضور ۱۱۰۰۰۰ نظامی آمریکایی (۲۰۰۳-۲۰۱۲) در افغانستان، هیچ حمله‌ای از سوی شبکه القاعد بر ضد امنیت و منافع آمریکا صورت نگرفت و کاهش شمار نظامیان آمریکایی به سقف کم‌تر از ۱۰۰۰۰ تن نیز امنیت ملی آمریکا را با تهدیدی روبه‌رو نکرد. بنابراین پوشش استخباراتی جغرافیای افغانستان می‌تواند مانع سازمان‌دهی و اجرایی‌شدن حمله علیه امنیت و منافع ملی ایالات متحده از این کشور شود و نیازی به حضور هزاران سرباز وجود ندارد. تصوری که جو بایدن در سال ۲۰۱۳ در سر داشت و خواهان محدودشدن حضور

+93 700 175 510 / +93 788 788 799

جهت سفارش آگهی‌تان با شماره‌های روبه‌رو در تماس شوید:

روزنامه ۸ صبح برای توسعه کسب و کارتان صفحه‌ی ویژه تبلیغات ایجاد کرد. روزنامه ۸ صبح به هدف کمک و حمایت از توسعه مشاغل و تجارت، تبلیغات شما را با هزینه کم‌تر و کیفیت بهتر نشر می‌کند. این روزنامه یک صفحه‌ی ویژه تبلیغاتی را به همین منظور راه‌اندازی کرده است. در این صفحه‌ی ویژه به تناسب استطاعت شما فضا وجود دارد. ما با داشتن تیراژ بلند در نسخه‌ی چاپی و مخاطبان حداکثری در پایگاه‌های مجازی‌مان آماده همکاری با مشاغل و کسب‌وکارهای مختلف هستیم تا تبلیغات شما را با مخاطبان خود به اشتراک بگذاریم.

بهزاد فرنیچر

Email: behzad.dost@gmail.com 0781 700 000

بهزاد فرنیچر کیفیت بهتر

آدرس: چهارراهی بره‌کی، کابل، افغانستان

شرکت خدمات IT برتر تیک

لیست بهترین خدمات ما

- طراحی وبسایت
- وب هاستینگ و ثبت دامین
- طراحی و توسعه دیتابیس
- ساخت برنامه‌های موبایل
- طراحی و پیاده سازی نتورک
- نصب کامره‌های امنیتی
- بازاریابی از طریق شبکه‌های اجتماعی
- گرافیک دیجیتال (لوگو، بروشور، ویزیت کارت...)
- سئو (بالا بردن رتبه سایت در صفحه اول گوگل)

+93777690909

info@bartartech.com

+93787935900 www.bartartech.com

کوته سنگی، گولابی دواخانه، کابل افغانستان

آشپزخانه مادر

تعمیر غذاهاک با کیفیت با نازل ترین قیمت
برای محافل رسمی و شخصی

آشپزخانه مادر یکی از مدرن‌ترین و پیشرفته‌ترین آشپزخانه‌های پایتخت است که افتخار دارد برای اولین بار در افغانستان با ویژگی‌های منحصر به خودش به فعالیت آغاز نموده است. آشپزخانه مادر افتخار دارد که بهترین و باکیفیت‌ترین غذاهای داخلی و خارجی را با مجرب‌ترین آشپزها برای محافل رسمی و شخصی، مهمانی‌ها و دعوت‌ها، ورکشاپ‌ها و سمینارها با انتقال رایگان به اسرع وقت با نازل‌ترین قیمت در خدمت مشتریان عزیز قرار دارد. ما در تلاش هستیم تا با ارائه خدمات صادقانه و متفاوت از دیگران اعتبار و رضایت مشتریان محترم‌مان را کسب کنیم و باورمندیم که گنجی با ارزش‌تر از رضایت و خدمت صادقانه برای همشهریان ما وجود ندارد.

آدرس: سرک اول کارته چهار، کوچه لیسه عالی رابعه بلخی شماره‌های تماس: ۰۷۷۰۶۷۶۴۶۵ - ۰۷۰۰۱۹۸۸۹۷

شفاخانه آینه صحت

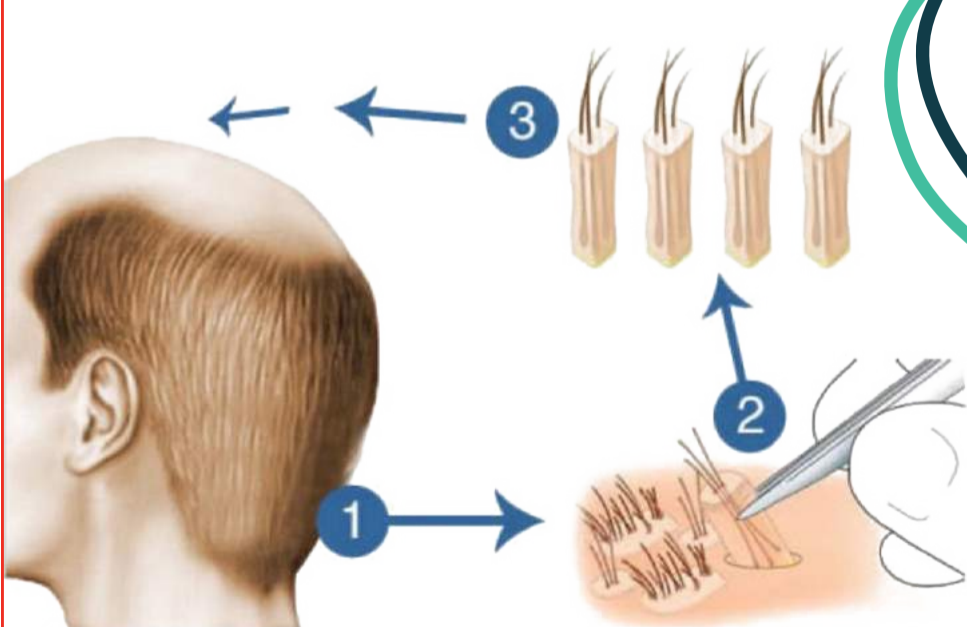
تخفیف ویژه
۲۸۰۰۰ افغانی

کاشت مو طبیعی به روش FUE

کاشت مو یکی از تداوی‌های عمده و اساسی برای طاسی سر است. در این تداوی موها از ساحات عقب سر یعنی قسمت‌هایی که موها قوی‌تر هستند و مساعد به ریزش نیستند گرفته شده و به قسمت جلو سر یعنی جاهای خالی انتقال داده می‌شود. قبلا هموطنان ما برای اجرای این عملیه مجبور به سفر به خارج از کشور بودند اما فعلا این عملیه در داخل کشور با مصارف کمتر قابل اجراست. تیم مرکز جلدی و زیبایی شفاخانه آینه صحت با سرپرستی داکتر پامیرحسین صالحی، داکتر میوند حبیب و داکتر وحیدالله عاشر، با در نظر داشت شرایط اقتصادی هموطنان ما کاشت مو را با کیفیت عالی و تخفیف ویژه انجام می‌دهد.

آدرس: بین چهارراهی پروان دوم و گل سرخ، شفاخانه آینه صحت

شماره تماس: ۰۷۸۱۲۳۵۰۴۰

فروشگاه عسل تاج

صحت و نشاط

پروفایل فروشگاه: www.baba.af/taj

تماس: ۰۷۷۹۰۴۹۶۳۰ / ۰۷۴۴۳۸۱۳۷۰

آدرس: کابل، کارته ۳، پل سرخ، جوار دروازه رضایی سنتر

آسیه حمزای

اشاره: هیأت مذاکره کننده صلح ۲۱ عضو دارد. آن‌ها مسوولیت سنگینی در زمینه جنگ و صلح افغانستان برعهده گرفته‌اند. آشنایی مردم با آن‌ها، بسیار مهم است. از این رو، روزنامه ۸صبح در نظر دارد تا هریک از اعضای هیأت مذاکره کننده صلح را با تهیه شناسنامه آن‌ها به مردم معرفی کند. این کار به نوبت و در شماره‌های مختلف انجام خواهد شد.

در میز مذاکرات چه کسانی برای منافع افغانستان چانه می‌زنند؟

در یکی از حساس‌ترین برهه‌های سیاسی تاریخ افغانستان، از فهرست عبدالله عبدالله به عنوان وزیر صلح معرفی شد. او فرزند سیدمنصور نادی است، رهبر اسماعیلیان افغانستان و یکی از چهره‌های نزدیک و متحد به آقای عبدالله. سعادت منصور نادی، این سیاستمدار جوان که در اقتصاد و تجارت نیز دستی بر آتش دارد، امروز در حالی سکان‌داری وزارت دولت در امور صلح را به دست گرفته که اتفاق مهمی به هدف ختم جنگ در کشور رخ داده است. مذاکرات بین‌الافغانی در دوحه میان هیات‌های دولت و طالبان برگزار شده و تاکنون نیز جریان دارد. مذاکراتی که به گفته آقای نادی حایز اهمیت بوده و طالبان باید بدانند که «افغانستان دوران نوینی از حیات سیاسی خود را شاهد است، دست‌آوردهای بیست سال اخیر در کشور با قیمت بلند به دست آمده و تحمیل هر نوع زور، فشار و شکنجه و یا هم ایجاد محدودیت در روند عادی زنده‌گی مردم، سلب آزادی‌های مدنی و نفی نظام مردم‌سالار دیگر برای هیچ شهروندی قابل پذیرش نیست.»

نادی هم‌چنین بر چانه‌زنی برای حقوق «اقلیت‌ها» و «زنان» تاکید می‌ورزد و می‌گوید: «جرحه‌دهنده‌ترین و بدترین تصویر از جامعه افغانستان، در دوره طالبان ترسیم و به جهانیان معرفی شد. با تلاش‌های صورت گرفته، توانسته‌ایم زمینه‌ساز سهم‌گیری و مشارکت فعال و معنادار تمام مردم افغانستان اعم از اقلیت‌ها و مختلف جامعه و اقلیت‌ها در این روند باشیم. در همین راستا، ساختارهایی را در داخل تیم مذاکره کننده ایجاد کرده‌ایم تا مشخصاً روی موضوعات مورد بحث در اجندا

رهبرزاده اسماعیلی؛

از سکان‌داری وزارت صلح تا چانه‌زنی در دوحه

کار کنند. یکی از کمیته‌های کاری تیم مذاکره کننده ما، کمیته «اقلیت‌ها و اقلیت‌ها» است تا حقوق آن‌ها در روند صلح افغانستان تضمین شده و محفوظ بماند.»

سیدسعادت منصور نادی کیست؟

از خانواده اسم و رسم‌داری است، مخصوصاً این‌که بیش از ۲۵۰ سال است که رهبری اسماعیلیان افغانستان نسل به نسل به آن‌ها رسیده است. پدرش، سیدمنصور نادی است و پدرکلانش، سیدنادر خان که از دوستان نزدیک امیر حبیب‌الله خان پدر غازی امان‌الله خان بود. رهبری اسماعیلیان افغانستان در کنار فعالیت‌های سیاسی که در هر دوره‌ای به ویژه در صفحات شمال چشم‌گیر بوده، شهرت خاصی برای این خانواده رقم زده است.

سعادت، چهارمین فرزند منصور نادی است که در اواخر زمستان ۱۳۵۶ خورشیدی در کابل متولد شد. او زمانی به دنیا آمد که پدرش به دلیل مواضع سیاسی و فعالیت‌هایی که داشت، اکثراً زندانی بود. شاید بیش‌ترین دوره‌ای که سیدمنصور نادی حبس را در زندان‌های بغلان، دهمزنگ و پلچرخ تجربه کرد در سال‌های ۱۳۴۶ تا ۱۳۵۸ خورشیدی در چهار دوره حکومت‌های محمدظاهر شاه، سردار محمدداوود، حفیظ‌الله امین و ببرک کارمل بود. گاه آزاد می‌شد و دوباره زندانی. در دوران زمام‌داری حفیظ‌الله امین، هم‌زمان با کشته شدن سه کاکا و حبس طولانی‌مدت پدرش، سرپرستی برای خانواده نادی نموده بود. روزهای طاقت‌فرسایی بود. نادی‌ها تحت تعقیب

بودند. زنان و کودکان خانواده شبانه از دوشی بغلان خود را به کندز رساندند. اوایل ۱۳۵۹ خورشیدی بود که بر اثر اعلان عفو عمومی، منصور نادی و برادر کلانش ناصرشاه، از زندان آزاد شدند.

سعادت دوران ابتداییه و متوسطه مکتب را در داخل افغانستان به پایان رساند، چندین سال در بغلان و بعد کابل. دوران مکتب او مصادف با دوران جنگ‌های داخلی بود. فعالیت‌های سیاسی پدرش در صفحات شمال و به ویژه با محوریت بغلان ادامه داشت. در زمان حکومت برهان‌الدین ربانی، پدرش معاون رییس جمهور شد. سعادت از افغانستان رفت و دوران لیسه و دانشگاه را در لندن سپری کرد. او سند لیسانسش را در رشته اقتصاد و تجارت بین‌المللی از دانشگاه لندن گرفت.

در دوره جهاد و مقاومت علیه روس‌ها، سکونت‌گاه خانواده نادی در دره کیان ولسوالی دوشی بغلان بود؛ دورانی که بارها سعادت از او به عنوان الگویی در مسیر مصالحه یاد کرده است. او در این مورد گفت: «در آن دوران، دره کیان به عنوان بستر صلح بین مجاهدین و حکومت داکتر نجیب‌الله در راستای ایجاد مصالحه فعال بود. در همان زمان یکی از مهم‌ترین طرح‌های صلح به منظور ایجاد آشتی میان دولت وقت و احزاب مجاهدین، از سوی پدرم، منصور نادی، ارایه شد تا این‌که در آخرین نشست عمومی رهبران مجاهدین در جبل‌السراج ولایت پروان، تصمیم نهایی در مورد ایجاد جبهه متحد شمال اتخاذ شد.»

سعادت نادی پس از بازگشت به افغانستان، به فعالیت‌های اقتصادی پرداخت. گام دیگر، سیاست

بود. در سال ۱۳۹۴ خورشیدی با کسب رای اعتماد از مجلس نماینده‌گان، به عنوان وزیر شهرسازی آغاز به کار کرد. یک سال بعد، اتفاقی رخ داد که سعادت در رسانه‌ها و فضای مجازی مشهور به «وزیر میلیونر» شد. در جریان ثبت دارایی‌های وزیران حکومت وحدت ملی و در شرایطی که بسیاری از وزیران و مقام‌های بلندرتبه دولتی از ثبت واقعی اموال و دارایی‌های‌شان سر باز می‌زدند، آقای نادی جزو معدود وزیرانی بود که فورم ثبت دارایی‌اش از اول تا آخر با جزئیات و دقیق‌تر خانه‌پری شد؛ ثبت سرمایه‌های هنگفت برای یک وزیر جوان. او در سال ۱۳۹۶ از سوی رییس جمهور غنی مدال عالی دولتی غازی امان‌الله خان را دریافت کرد.

بعد از سه سال حضور در کرسی وزارت شهرسازی، سرانجام همراه معاونانش استعفاى دسته‌جمعی داد؛ هرچند روایت‌های متعددی از چرایی استعفاى سعادت نادی وجود داشت و برخی تلاش سعادت برای برنده شدن پیمان استخراج معدن طلای بدخشان را علت استعفايش می‌دانند. براساس قانون، اعضای کابینه صلاحیت بستن پیمان در پروژه‌های ملی را ندارند. در همان زمان، ریاست حقوقی وزارت معادن مدعی شده بود که «در پروسه طلای بدخشان و مس بلخاب دو کمپنی است که یکی آن مربوط سعادت نادی بوده و آقای نادی در کمپنی دومی نیز سهام‌دار است.»

او هم‌چنین ریاست کنسول ملی آغاخان برای افغانستان و عضویت در هیات مدیره بانک ملی را در کارنامه خود دارد. سعادت نادی در سال ۱۳۹۱ شمسی به صفت یکی از متشبثان و سرمایه‌گذاران مبتکر در بخش‌های تجارتي و تولیدی شناخته و موفق به دریافت مدال و تقدیرنامه بین‌المللی با عنوان «صلح از طریق تجارت» از جانب دولت ایالات متحده امریکا شد.

سعادت که برادر فرخنده زهرا نادی، عضو کمیته رهبری شورای مصالحه ملی است، علاوه بر سکان‌داری وزارت صلح، یکی از اعضای هیات مذاکره کننده دولت افغانستان در دوحه نیز به شمار می‌رود. او معتقد است که چهل سال جنگ را نمی‌شود در سه ماه مذاکرات پایان بخشید و طرفین نباید به شکست در مذاکرات فکر کنند.

او می‌گوید: «من بیش از خوش‌بین بودن به مذاکرات، به نتیجه آن باورمند هستم.»

نگاهی به «جمهوری و دشمنان آن»

غیرلیبرال، فقدان فضیلت مدنی، افراطیت و قوم‌گرایی تضعیف شده‌اند. افزون بر این موارد، «حضور جامعه بین‌المللی، نخبه‌گان قوم‌گرا و بنیادگرایان، جمهوری را تهدید می‌کنند.» (ص ۳).

جمهوری اسلامی کنونی از زمان شکل‌گیری‌اش تاکنون با سوء استفاده‌های همه‌روزه هر دو رییس جمهوری (حامد کرزی و محمد اشرف غنی) روبه‌رو بوده است. محمد اشرف غنی، در تمام سال‌های دوره کاری خودش قانون اساسی و تفکیک قوا را نقض کرده است. محمد اشرف غنی، خلاف قانون اساسی برای اعمال سلیقه و برنامه‌هایش از فرمان‌های تقنینی استفاده و ادارات موازی مورد نظر حامد کرزی را ملغا و ادارات موازی مورد نظر خودش را ایجاد کرده است. غنی به غیر از صلاحیت فرمان تقنینی، احکام و دستورالعمل‌های شفاهی صادر و برای پی‌گیری آن، دفتر در هر اداره ایجاد کرده است. «خلاصه و سبک حکمرانی غنی براساس احکام است.» (ص ۴۴). سبک حکمرانی محمد اشرف غنی به معنای نادیده‌گرفتن اصول جمهوری است. در ضعیف‌کردن پایه‌های جمهوری، فقط دو رییس جمهوری مقصر نیستند، بلکه رهبران قومی و نخبه‌گان در جریان کار در درون جمهوری از آن استفاده و در آخر به آن خیانت کرده‌اند. اغلب دشمنان جمهوری در درون خود جمهوری قرار دارند و مثل موریانه آن را از درون خورده و پوسانده‌اند.

جمهوری، در حال حاضر در حد اسم جمهوری باقی مانده است. در عمل و کردار سیاسی روزانه، هیچ رفتاری جمهوری‌خواهانه یا احترام به ارزش‌های جمهوری از سوی رهبری خود جمهوری دیده نمی‌شود. در نتیجه «آن‌چه در حال حاضر داریم، یک جمهوری شریر و بی‌مسما است. جمهوری شریر و بی‌مسما به جمهوری اطلاق می‌شود که با رفتارها و انحراف نخبه‌گان سیاسی و حامیان بین‌المللی‌اش از ارزش‌ها و اصول جمهوری‌خواهی مدنی منحرف شده باشد.» (ص ۳۳). خلاصه کلام «نظام موجود از دید قانونی، هنجاری و کارکردی و ساختاری یک جمهوری

جمهوری و دشمنان آن

نیست.»

جمهوری کنونی نشانه‌ها و علامت‌های جمهوری را کم دارد. به باور داکتر عمر صدر، عناصری چون «فضیلت شهروندی، مشارکت فعال شهروندان، قیود قانون اساسی و دموکراسی مناظره‌ای بنیاد و اساس و اصل یک جمهوری واقعی است که جمهوری کنونی افغانستان به دلایل و عوامل فراوانی از آن تهی است و یا از این عناصر مهم خالی گشته است.» (ص ۱۸). برای همین «در افغانستان مانند بسیاری از اصطلاحات دیگر، جمهوری نیز مفهوم خود را از دست داده است.» داکتر صدر معتقد است: «برای جلوگیری از قدرت نامحدود و نظارت‌نشده رییس جمهوری و نهادینه‌سازی قیود قانون اساسی، باید نظام فعلی اصلاح شود تا رییس جمهوری را مهار کند.»

به نظر داکتر صدر، در مورد مفهوم جمهوری به درستی و عمیق اندیشه نشده است و این مهم نیز یکی از مواردی است که جمهوری را تهدید می‌کند. «در هنگام تدوین قانون اساسی هیچ بحث عمیقی در مورد مفهوم جمهوری انجام نشد.» (ص ۳۰).

اما واقعیت این است که نظامی که بنای آن در بن ریخته شد و اکنون با اسم جمهوری یاد می‌شود، برای پایان‌دادن به جنگ چندین ساله شکل گرفت، چگونه‌گی و ضرورت این نظام برای افغانستان هیچ‌گاه مورد بحث و جدل منطقی قرار نگرفته بود. چون این نظام را آگاهان و خیره‌گان ساحت سیاست افغانستان پیشنهاد نکرده بودند. تفکر غالب در بن این بود که نهادها و در کل یک حکومت تازه احیا شود. مذاکرات طرفین هیچ‌گاه بالای عوامل سیاسی و اجتماعی جنگ و نظامی که به جنگ جاری در افغانستان پایان بدهد و همه اقوام افغانستان را در درون خودش راضی نگه دارد، نبود. طرف‌های مذاکره کننده در بن، از پهلوی بحث برای ایجاد یک نظام مناسب و قابل قبول برای افغانستان چند ملیتی به ساده‌گی و عجله گذشتند. همان طوری که در بالا یادآوری شد، مذاکرات بن میان نخبه‌گان سیاسی نبود، آن مذاکرات میان طرف‌های جنگ افغانستان صورت گرفت. میان گروه‌هایی که

حبیب حمزاده

سی سال با هم جنگیده و یک‌دیگر را کشته بودند. برای همین، مذاکرات بن بسیار با عجله و بدون تفکر عمیق در مورد ساختار مناسب برای افغانستان به پایان رسید. چنین بود که جمهوری اسلامی کنونی از اول روی پایه‌های ضعیف بنا یافت. این نظام هرچند دموکراسی، حقوق زنان، حقوق بشر، آزادی بیان و مطبوعات را تضمین می‌کرد، اما ریاستی‌بودن آن از همان اول چالش‌برانگیز بود و نارضایتی را شکل داد. بنابراین، بدون فرقه‌گرایی، خیانت نخبه‌گان سیاسی و عوامل دیگر، این سیستم در افغانستان گرفتار بحران می‌شد. بحران کنونی جمهوری منبعت از ساختار درونی خودش است.

داکتر عمر صدر در این پژوهش از اقبال لاهوری، سید جمال‌الدین، محمد عبده و دیگر متفکران مسلمان استدلال آورده است که گویا اسلام مورد نظر آنان با جمهوری مشکلی ندارد. ولی واقعیت این است که پسوند «اسلامی» جمهوری، مصلحتی و در نتیجه غیرضروری است. پسوند اسلامی بر جمهوری یک وصله ناجور و نادرست است. این پسوند براساس اصرار و فشار کسانی به جمهوری وصله زده شده است که ادعای پیروزی در جنگ با شوروی را داشتند. چون شریعت و از جمله شریعت اسلامی به حکم شریعت‌بودن غیردموکراتیک است. در حالی که اساس جمهوری واقعی باید کثرت‌گرایی و طرف‌داری از جامعه دموکراتیک باشد. بنابراین «جمهوری» و اسلام و «اسلامی» دو چیز متفاوت از هم است. این دو، از بنیاد هم‌خوانی، پیوند و نسبتی ندارد. مسایلی چون انتخابات، تفکیک قوا، جامعه مدنی، آزادی بیان و ارزش‌های دیگری که امروز در جامعه جاری است، جز لاینفک جمهوری پنداشته می‌شود. همه این مفاهیم و ارزش‌ها، بیرون دینی است. نه تنها اسلامی نیست که چه بسا دین‌گرایان و «اسلامی» پسندان با این‌ها اغلب مشکل هم دارند.

شکنجه یا برخورد مسلحانه؛

مرگ عزت‌الله بیک مرموز است

خلیل رسوبی

مدتی پس از انفجار موتر اعضای شورای ولایتی غور و کشته شدن معاون این شورا، بسم‌الله عادل، مسوول رادیو صدای غور، با گولہ‌باری افراد تفنگ‌دار به گونہ‌ای مرموز کشته شد. امنیت ملی مسوول این رویداد را هم عزت‌الله بیک، عضو کشته شده شورای ولایتی غور، می‌داند. حیات‌الله عادل، برادر بسم‌الله عادل، که از منسوبان نیروهای پولیس ملی در ولایت غور است، در صحبت با روزنامه ۸صبح خواهان به کیفر رساندن قاتلان برادرش است، اما تأکید دارد که میان خانواده‌های بیک و عادل هیچ‌گونه دشمنی وجود ندارد و آنان با هم خویشاوند هستند. فعالان مدنی غور خواهان بازداشت عاملان قتل معاون شورای ولایتی و مسوول رادیو صدای غور هستند و از مقام‌های حکومتی می‌خواهند که در پیوند به رویداد قتل عزت‌الله بیک و چگونه‌گی درگیری با نیروهای امنیت ملی، وضاحت دهد.

حسن حکیمی، فعال مدنی در غور، به روزنامه ۸صبح می‌گوید که اگر اتهام‌های ریاست امنیت ملی علیه عزت‌الله بیک درست است، او نباید کشته می‌شد و باید بر مبنای قانون اساسی بازداشت و مورد محاکمه قرار می‌گرفت. پس از کشته عزت‌الله بیک، عضو شورای ولایتی غور، هیأتی از نهاد‌های مشترک امنیتی برای بررسی این رویداد به غور سفر کرده است، اما اعضای آن حاضر نشدند در پیوند به بررسی‌ها و یافته‌های‌شان با رسانه‌ها صحبت کنند. تاکنون به درستی مشخص نیست که ادعای ریاست امنیت ملی در پیوند به قتل عزت‌الله بیک درست است یا ادعای وابسته‌گان او حقیقت دارد. در چنین اوضاعی، کشته شدن این عضو شورای ولایتی و درگیری او با نیروهای امنیتی، مشکوک، پیچیده و مبهم باقی مانده است.

به روایت نزدیکان عزت‌الله بیک، او به دلیل مشکلات امنیتی با موتر مسافربری به سوی خانه‌اش که در ۱۵ کیلومتری شهر فیروزکوه، مرکز ولایت غور موقعیت دارد، در حرکت بود و درگیری با نیروهای امنیت ملی در حوزه دوم شهر فیروزکوه اتفاق افتاد. منابع معتبر محلی در غور بدون افشای نام‌شان به روزنامه ۸صبح می‌گویند زمانی که عزت‌الله بیک از حضور نیروهای ویژه امنیت ملی در شهر فیروزکوه خبردار شد، قصد داشت با موتر مسافربری از شهر خارج شود و به روستایش برود، اما در مسیر راه بازداشت شد. فضل‌احمد تیمنی، از وابسته‌گان عزت‌الله بیک، در صحبت با روزنامه ۸صبح، خواهان ارایه توضیحات از سوی امنیت ملی در پیوند به قتل این عضو شورای ولایتی است. او دشمنی میان عزت‌الله بیک، عبدالرحیم رضازاده و بسم‌الله عادل را بی‌اساس دانسته و ادعا دارد که بسم‌الله عادل، خویشاوند عزت‌الله بیک است.

در بیست‌وپنجم قوس، موتر عبدالرحمان عطشان، معاون شورای ولایتی غور و عبدالرحیم رضازاده، عضو این شورا، آماج انفجار ماین قرار گرفت. در این رویداد، معاون شورای ولایتی غور کشته و یک عضو شورای ولایتی زخمی شد. ریاست امنیت ملی افغانستان ادعا دارد که عامل انفجار این موتر، عزت‌الله بیک بوده و او موتر همکارانش را منفجر کرده است، اما عبدالرحیم رضازاده، عضو شورای ولایتی غور، در صحبت با روزنامه ۸صبح پافشاری می‌کند که با عزت‌الله بیک هیچ‌گونه دشمنی نداشت. منابع معتبر محلی در ولایت غور بدون ذکر نام‌شان به روزنامه ۸صبح می‌گویند که احسان‌الله، برادر عزت‌الله بیک، یکی از فرماندهان محلی طالبان در این ولایت است و میان بزرگان خانواده‌های رضازاده و بیک، از گذشته دشمنی وجود داشته است.

درد که عزت‌الله بیک در ترور عبدالرحمان عطشان، معاون شورای ولایتی غور، انفجار موتر و زخمی کردن عبدالرحیم رضازاده، عضو شورای ولایتی غور و قتل بسم‌الله عادل، مسوول رادیو صدای غور، دست داشت.

در ویدیویی که از سوی ریاست امنیت ملی منتشر شده است، دو مرد که در بازداشت ریاست امنیت ملی غور هستند، اعتراف می‌کنند که در قتل عبدالرحمان عطشان، معاون شورای ولایتی غور و بسم‌الله عادل، مسوول رادیو صدای غور، دست دارند. منابع معتبر به روزنامه ۸صبح می‌گویند که یکی از افراد بازداشت شده، راننده عزت‌الله بیک، عضو شورای ولایتی غور و فرد دیگر از افراد احسان‌الله بیک، برادر عزت‌الله بیک، از فرماندهان محلی طالبان در ولایت غور است. از سوی دیگر، وابسته‌گان عزت‌الله بیک، ادعا دارند که دلیل مرگ او «شکنجه شدن» از سوی امنیت ملی است. براساس معلومات آنان، نیروهای ویژه امنیت ملی، موتر این مرد را به دلیل داشتن افراد مسلح متوقف و او را پس از درگیری بازداشت کردند.

به دنبال قتل عزت‌الله بیک، عضو شورای ولایتی غور، در جریان درگیری با نیروهای ویژه امنیت ملی، روایت‌های گوناگون در پیوند به این رویداد مطرح شده است. ریاست عمومی امنیت ملی افغانستان ادعا دارد که عزت‌الله بیک، به ترور معاون و یک عضو شورای ولایتی غور و نیز قتل بسم‌الله عادل، مسوول یک رادیوی محلی متهم بوده است. از دید این نهاد، زمانی که نیروهای ویژه ریاست عمومی امنیت ملی غور قصد بازداشت عزت‌الله بیک را داشتند، در جریان عملیات این عضو شورای ولایتی با آنان درگیر شد و پس از زدوخورد مسلحانه به همراه یک افسر امنیت ملی کشته شد. از جانب دیگر، وابسته‌گان این عضو شورای ولایتی غور ادعا دارند که او «زیر شکنجه شدید» امنیت ملی کشته شده و هیچ گولہ‌ای بر بدنش برخورد نکرده است. فعالان مدنی غور، چگونه‌گی کشته شدن عزت‌الله بیک و درگیری با نیروهای ویژه ریاست امنیت ملی را پرسش‌برانگیز دانسته و خواهان شفافیت در پیوند به این قضیه هستند.

روز پنج‌شنبه، بیست‌وپنجم جدی، یک عضو شورای ولایتی غور کشته شد، اما در پیوند به قتل او، روایت‌های گوناگون و متضاد وجود دارد. ریاست عمومی امنیت ملی افغانستان، با نشر خبرنامه‌ای ادعا دارد که نیروهای ویژه این نهاد، قصد داشتند این مرد را بازداشت کنند، اما او مقاومت کرد و در زدوخورد با نیروهای امنیت ملی کشته شد. براساس معلومات ریاست عمومی امنیت ملی افغانستان، در عملیات بازداشت عزت‌الله بیک، او با نیروهای امنیتی درگیر شد و در نتیجه یک افسر امنیت ملی و خودش جان باختند و سه محافظ این عضو شورای ولایتی و یک سرباز نیروهای ویژه امنیت ملی زخم برداشتند. ریاست عمومی امنیت ملی افغانستان ادعا

«رویدادهای خونین افغانستان»؛

راوی سیاه و سفیدی‌های دهه ۷۰

♦ فخرالدین قاریزاده، مشاور پیشین وزارت امور خارجه

سیاه‌بختی‌های مردم ما بوده است. خالق رویدادهای خونین افغانستان، خود شاهد عروج و زوال نظام‌های سیاسی و حکومت‌های مختلف در کشور بوده است. او سال‌های زیادی را هم‌چون هزاران شهروند دیگر این کشور در زندان‌های تر و تاریک رژیم‌های استبدادی دهه‌های گذشته، تحت شکنجه گذرانده و در دوره دولت اسلامی مجاهدین در نقش روزنامه‌نگار، بیش‌تر در حوزه‌های رسانه و فرهنگ مصروف فعالیت بوده است. از آن‌جایی که نویسنده این اثر، خود در وقوع بسیاری از حوادث که رویدادهای خونین افغانستان به آن پرداخته، حضور فیزیکی داشته است، این کتاب می‌تواند متمایزتر از نوشته‌های دیگر واقعیت‌های تاریخی پنج سال پرحوادث دهه ۷۰ را برجسته سازد. این کتاب از چگونه‌گی کشته شدن داکتر نجیب‌الله آغاز شده و با ترور احمدشاه مسعود به پایان رسیده است. در این کتاب، شاهدان عینی که گواه اعدام داکتر نجیب‌الله بوده‌اند، روایت‌های متفاوتی نسبت به آن‌چه که تا امروز از این رویداد همه‌گانی شده است، دارند که نمی‌شود در این نوشتار کوتاه به آن پرداخت. هم‌چنان رویدادهای خونین افغانستان به بسیاری از استراتژی‌های نظامی احمدشاه مسعود پرداخته و برخی از رمزهای موفقیت او را برجسته نموده است. این‌که احمدشاه مسعود چگونه توانست در وضعیتی که جهان افغانستان را تحریم کرده بود، با تکیه به کمک‌های مردمی جبهه مقاومت را رهبری نماید و در برابر گروهی که امروز جهان در مهار آن ناکام مانده است، مقاومت کند.

چگونگی باخبر شدن احمدشاه مسعود از نقشه حمله نیروهای شوروی بر پنجشیر، واکنش محمد ظاهر شاه به سقوط شمال کشور به دست طالبان، تسلیم شدن جنرال ملک در شمال به این گروه که به سقوط ولایات بلخ و جوزجان انجامید، اسیر شدن محمد اسماعیل خان به دست طالبان، مذاکرات صلح بین نماینده‌گان جبهه متحد و گروه طالبان در عشق‌آباد، کوچ اجباری مردم شمال کابل و قتل عام یکلونگ، چگونه‌گی آغاز حملات نیروهای امریکایی برای سقوط رژیم طالبان، کنفرانس بن و تشکیل کابینه اداره موقت، از مواردی بارزی است که در این کتاب به آن پرداخته شده است.

کتاب «رویدادهای خونین افغانستان» نوشته رحمت‌الله بیگانہ، به تازه‌گی در کابل چاپ شده است. این کتاب در ۱۶۲ صفحه به روز شمار رویدادهای پنج سال پسین دهه ۷۰ خورشیدی در افغانستان پرداخته و بسیاری از وقایع برجسته این دوره را به روایت گرفته است. رویدادهای خونین افغانستان در حجم کوچک، اما حوادثی را به نسل‌های موجود و پس از ما انتقال می‌دهد که به بزرگی افغانستان تغییر و تحول آفریده‌اند.

جعل و سهل‌انگاری در ثبت دقیق رویدادها منجر به اغفال، تحمیق و تسلیم توده‌های مردم می‌شود و به پشتوانه‌های تمدنی، فرهنگی و هویتی یک جامع خدشه وارد می‌کند.

کتاب تاریخی رویدادهای خونین افغانستان که در آن نویسنده بیش‌تر رویدادهای سیاسی، نظامی و فرهنگی را به ثبت رسانده است، از زوایه‌های مختلف برای تاریخ این سرزمین اهمیت دارد. آن‌چه که در این اثر به چاپ رسیده، بخشی از تاریخ ما است؛ هرچند که این تاریخ همان‌طوری که در بالا تذکر رفت، گواه

در آن نه اسلام‌گراها موفق به تشکیل دولت و نظام واقعی شدند و نه هم کمونیست‌هایی که روزگاری آفتاب بی‌فرمان‌شان غرب نمی‌کرد. به هر حال، کتاب رویدادهای خونین افغانستان منبع قابل اعتمادی است برای پژوهش‌گرانی که در حوزه تاریخ معاصر افغانستان تحقیق می‌کنند و در تلاش‌اند که حقایق و واقعیت‌های دفن‌شده زیر خاک را بلند کنند و در اختیار مردم قرار دهند.

تاریخ‌نویسی در وضعیتی که بسیاری از نویسندگان ما به دلایل متفاوت تمایلی به نوشتن ندارند، شهامت بزرگی است که نسل‌های پس از ما را در روشنایی رخدادهای قرار می‌دهد. نسلی که تاریخ گذشته کشور خود را نداند، برای حال و آینده‌اش چیزی کرده نمی‌تواند. داکتر شریعتی، تاریخ را زنجیر محکمی می‌داند که ما را با بنیان‌ها و هویت گذشته مرتبط می‌نماید. به باور او، اگر ملتی این زنجیر را با بی‌اعتنایی قطع کند، یقیناً در فضای بی‌هویتی به فرهنگ‌ها و جوامع دیگر متصل می‌شود و دیگر نامی از آن باقی نمی‌ماند.

تاریخ‌نویسی در عین حالی که یک افتخار بزرگ شمرده می‌شود، هم‌چنان مسوولیت خطیری است که می‌تواند کم‌ترین دست‌کاری در روایت رویدادها، واقعیت‌های تاریخی را وارونه انعکاس دهد. تاریخ‌نگار می‌تواند با ثبت صحیح و واقعی رویدادها، مردم را به خودآگاهی برساند و به همین ترتیب بزرگ‌نمایی،

کتاب «رویدادهای خونین افغانستان» نوشته رحمت‌الله بیگانہ، به تازه‌گی در کابل چاپ شده است. این کتاب در ۱۶۲ صفحه به روز شمار رویدادهای پنج سال پسین دهه ۷۰ خورشیدی در افغانستان پرداخته و بسیاری از وقایع برجسته این دوره را به روایت گرفته است. رویدادهای خونین افغانستان در حجم کوچک، اما حوادثی را به نسل‌های موجود و پس از ما انتقال می‌دهد که به بزرگی افغانستان تغییر و تحول آفریده‌اند. هرچند، دهه ۷۰ خورشیدی، سال‌های بدبختی افغانستان شناخته می‌شود و در این دهه افزون بر کابل هیچ ولایتی در کشور آرام نبود، اما تاریخ هرچه که باشد، سیاه یا سفید باید نوشته شود. تاریخ‌نگاری رسالت بزرگی است که قلم به دستان، به خصوص کسانی که خود شاهد عینی رویدادهای متفاوت در زنده‌گی‌شان بوده‌اند، باید برای نسل‌های بعدی روایت کنند و چشم‌دیدهای‌شان را روی کاغذ بریزند. افغانستان در دهه ۷۰ خورشیدی، مانند امروز شاهد جنگ بود. در آن زمان گروه‌ها و جناح‌های مختلف در میان هم و در برابر دولت اسلامی مستقر در کابل می‌جنگیدند. یادآوری رویدادهای این دهه، در عین حالی که برای مردم آزردهنده است، آموزنده نیز است. افغانستان در دهه‌های پیش از ۷۰ خورشیدی نیز روزهای سیاهی را پشت سر گذرانده بود و خلاصه این تاریخ پنج‌هزار ساله کشور ما با خون و خون‌ریزی گره مستحکم خورده است. کشوری که

نظم جهانی پسا کرونا

بیماری همه گیر کرونا یکی از خطرناک ترین مصیبت های بشریت در قرن بیست و یک به شمار می رود و با نگاهی به همه گیری های گذشته درمی یابیم که یک قرن پیش، در سال ۱۹۱۸، همه گیری مثل امروز، موسوم به آنفلوآنزای اسپانیایی (Spanish Flu) جان بیش از ۵۰ میلیون نفر را در سراسر جهان گرفت و تأثیر ژرفی بر جهان گذاشت. مرزهای قدرت های پادشاهی را تغییر و فقر و بی کاری را افزایش داد، جنبش های استقلال طلب در مستعمرات سابق را تقویت و کشورها را مجبور به سیاست گذاری برای مراقبت های بهداشت جهانی کرد و در نهایت منجر به پیشرفت در اپیدمیولوژی، ویروس شناسی و تولید واکسن شد. یکصد سال پس از آن، روند کشنده و ویرانگر همه گیر کرونا در مناطق مختلف جهان شروع و تاکنون جان بیش از دو میلیون نفر را در سراسر جهان گرفته است. ویروس کرونا که به نام «COVID-19» شناخته می شود، مرکب از کلماتی چون COVID-19 disease است و virus و مخفف disease است و ۱۹، سال انتشار آن را که ۲۰۱۹ است، بیان می کند. کووید-۱۹ یک بیماری عفونی ناشی از ویروس به نام «سندروم حاد تنفسی» است که ابتدا در دسامبر ۲۰۱۹ در شهر ووهان مرکز ولایت هوبی چین، انتشار یافت.

عدهای با توجه به پیامدهای ژرف سیاسی و اقتصادی آنفلوآنزای اسپانیایی، از همه گیری کرونا به عنوان تغییردهنده بازی سیاسی جهان نام برده اند و تاکنون بحث های زیادی نیز در خصوص تأثیر آن بر نظم جهانی صورت گرفته است. از زمان ظهور، کرونا از بسیاری جهات بر جهان تأثیر گذاشته است. تأثیر آن بر اقتصاد جهانی بسیار فاجعه بار بوده است، به طوری که امکان بازگشت به مسیر درست اقتصادی قبل از آن، دشوار به نظر می رسد. علاوه بر آن، سیاست جهانی نیز با شیوع آن متزلزل شده و نگرانی های تازه ای را در خصوص آینده نظم جهانی معاصر ایجاد کرده است.

اصطلاح نظم جهانی از مفاهیم اساسی روابط بین الملل است که به توزیع قدرت بین قدرت های جهانی اشاره دارد و به توصیف وضعیت جهان در طی یک دوره زمانی مشخص می پردازد. به گفته هنری کیسینجر، نظم جهانی بر دو مولفه استوار است: یکی مجموعه ای از قوانین معمولاً پذیرفته شده که حدود عمل مجاز قدرت ها را مشخص می کند و دوم، توازن قوا که در صورت نقض قوانین پذیرفته شده، محدودیت ها را اعمال می کند. هنری کیسینجر در کتاب «جهان بازسازی شده» می نویسد که نظم و ثبات، ناشی از میل دست یابی به صلح یا عدالت نیست، بلکه ناشی از «مشروعیت عمومی پذیرفته شده» است که بر اساس تعادل نیروها شکل می گیرد. اصطلاح نظم نوین جهانی از اواخر جنگ سرد به این طرف مرتباً سر زبان ها بوده است. دوران جنگ سرد که از سال ۱۹۴۷ آغاز شد و تا سال ۱۹۹۱ ادامه داشت، دارای عناصر خاصی بود که دنیای غرب و شرق را شکل ویژه ای بخشید. مهم ترین مولفه جنگ سرد، بدون شک، تحولات اپیدمیولوژیک و هم چنین مسابقات تسلیحاتی میان ایالات متحده آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی بود. پس از پایان جنگ سرد و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی حدود سه دهه قبل، جهان دو قطبی بلافاصله به تک قطبی تغییر کرد و یک نظم جهانی به اصطلاح لیبرال به رهبری آمریکا مسلط شد و گسترش یافت. بنابراین، اصطلاح نظم نوین جهانی به معنای فروپاشی کمونیسم، جهانی شدن و بین المللی شدن، اقتصاد جهانی باز، دیپلماسی چندجانبه و سیستم جهانی یک قطبی است که توازن قدرت نیز در آن تا حدودی مهم و اساسی است.

اکنون پس از گذشت سه دهه، جهان از معیارهای نظم توافق شده قبلی فاصله گرفته و مجموعه ای از تصمیمات قدرت های بزرگ موجب نقض آن محدودیت ها شده است. شواهد متعددی وجود دارد که این ادعا را تقویت می کند، به عنوان مثال، روسیه، شبه جزیره کریمه را به طور غیرقانونی ضمیمه خاک خود کرد که اولین اقدام در اروپا از زمان جنگ جهانی دوم و نقض آشکار اصل قبول شده در برابر فتح سرزمین به شمار می رود. همین طور، چین طی دهه گذشته برای پیش برد ادعاهای ارضی خود و به دست آوردن کنترل خطوط حیاتی دریایی، درگیر پروژه احیای زمین در دریای چین جنوبی است که نقض کننده قوانین بین المللی می باشد. چین هم چنین فعالیت های خارج از چارچوب نظم اقتصادی بین المللی را ترجیح می دهد و تا حد زیادی معیارهای

بانک جهانی و حتا بانک سرمایه گذاری زیرساخت های آسیایی را در پروژه ابتکار یک کمربند و یک راه، نادیده گرفته است. انتخاب دونالد ترامپ و اتخاذ سیاست خروج از معاهدات جمعی، Brexit و ظهور دولت های استبدادی در اروپای شرقی، به ویژه در لهستان و مجارستان از دیگر موارد مهم نقض نظم نوین جهانی به شمار می رود. در کنار این عوامل، به نظر می رسد که همه گیری کرونا بر هرج و مرج تأثیر گذار بر نظم لیبرال افزوده باشد. در حال حاضر نظم جهانی در مرحله گذار قرار گرفته است. هنری کیسینجر، «معمار نظم پس از جنگ سرد، معتقد است که «بیماری همه گیر کرونا برای همیشه نظم جهان را تغییر خواهد داد».

پیش بینی دقیق در مورد این که پس از کرونا چه نوع نظم جهانی ظهور خواهد کرد، دشوار به نظر می رسد. با این وجود، یک چیز واضح است که وقتی همه گیری کرونا پایان یابد، ما به دنیایی که در سال ۲۰۱۹ زنده گی می کردیم، بر نخواهیم گشت. به گفته استفن والت جهان پس از کرونا، کم تر باز، مرغه و آزاد، ولی بیش تر رقابتی خواهد بود. بنابراین، انتظار می رود که ترتیب و شکل نظم جهانی پس از کرونا با آنچه در گذشته داشتیم، بسیار متفاوت باشد.

دنیای تک قطبی، دیگر مناسب نظم جدید بین المللی نخواهد بود، بلکه جنگ سرد جدید بین چین و ایالات متحده و یا در سطح کلان تر یک سیستم دو قطبی، بین قطب دموکراتیک ترانس اتلانتیک، متشکل از ایالات متحده و اتحادیه اروپا و نیز قطب اقتدارگرای اوراسیا، متشکل از چین و روسیه و با مشارکت یک تعداد کشورهای اوراسیا به وجود خواهد آمد. شیوع همه گیری کرونا مشکلات جدی را فراروی برتری ایالات متحده آمریکا به عنوان بانی نظم جدید جهانی قرار داد. در ابتدا آمریکا و دیگر شرکای غربی اش برای مهار کرونا توجه جدی نکردند و مشخصاً وقتی ایتالیا برای مهار این ویروس از ناتو طالب کمک شد، ایالات متحده بنا بر سیاست «تخت آمریکا»، سکوت اختیار کرد و هیچ کمکی به آن کشور، کشورهای هم پیمان و نیز سایر کشورهای آسیب پذیر نکرد. این در حالی است که یکی از ویژه گی های رهبری جهان همانا ارابه پاسخ فوری به کشورهای درگیر با بحران است که آمریکا در پاسخ به آن ناکام ماند. در مقابل، روسیه و چین دو کشور بودند که در بحرانی ترین وضع با فرستادن تیم های صحنی و بسته های ادویه به کمک ایتالیا در جنگ با کرونا شتافتند. بدون تردید، این کار می تواند در آینده به تسریع روابط تجاری آن دو کشور با کشورهای عضو اتحادیه اروپا بینجامد. در واقع، بیماری همه گیر کووید-۱۹ به چین کمک کرد تا با اکثر کشورها روابط برقرار کند و مفهوم «این فقط چین است که می تواند کمک کند» را به ذهنیت اکثریت شهروندان جهان تعمیم ببخشد.

بنابراین، ویژه گی بارز نظم جهانی پس از کرونا، همانا رقابت شدید بین ایالات متحده و چین خواهد بود و از همین حالا واضح است که اگر روابط بین آن دو ابرقدرت رو به زوال باشد، در آن صورت تأثیر ژرفی برای بقیه جهان خواهد داشت. یکی از مناطقی که رقابت در آن بیش تر دیده خواهد شد، آسیا است و ادامه روابط تنش زا بین دو ابرقدرت، این منطقه را در معرض خطر جدی قرار خواهد داد. به عنوان مثال، ایالات متحده سعی خواهد کرد تا از تبدیل شدن چین به یک «هژمون منطقه ای» در آسیا جلوگیری کند، از این رو، خواهد کوشید تا روابط نزدیک امنیتی با کشورهای چون جاپان، هند، کوریا جنوبی، سنگاپور، استرالیا و عدهای از قدرت های آسیایی برقرار کند تا چین را در حوزه پیرامونی خودش مصروف نگه دارد و از ظهور آن به عنوان ابرقدرت جلوگیری کند. در مقابل، پکن تلاش خواهد کرد تا روابط ایالات متحده با شرکای آسیایی اش را تضعیف و نقش این کشور در منطقه را به چالش بکشد. بدون شک، افغانستان یکی از آن کشورهایی است که رقابت استخباراتی و نیابتی میان آمریکا و چین در آن بیش تر ملموس خواهد بود. چنانچه در هفته های گذشته گزارشی نشر شد که از بازداشت جاسوسان چینی از سوی نیروهای امنیت ملی افغانستان خبر می داد که این خود زنگ خطر را حتا پیش از پایان بیماری کرونا به صدا در آورده است. وظیفه دولت مردان افغانستان است تا از همین حالا برای جلوگیری از تبدیل شدن افغانستان به میدان رقابتی آن

دو ابرقدرت، برنامه و استراتژی بسازند. با این وجود، پیش بینی می شود که نظم پسا کرونا شاهد رقابت فزاینده ای برای دست یابی به قدرت، نفوذ و امنیت خواهد بود که بدون شک می تواند محدودیت های قابل توجهی را بر عمق همکاری های جهانی ایجاد کند. چنانچه به عقیده میرشایمر ۲ نظم جهانی آینده، سرشت «واقع گرایانه» خواهد داشت که اساساً توسط یک رقابت دایمی کم و بیش برای کسب قدرت تعریف می شود و تنها اجازه هم کاری محدود در سطح جهانی را خواهد داد. به نظر می رسد که این هم کاری تنها در حوزه نفوذ هر دو قدرت متذکره اصلی، یعنی چین و آمریکا گسترده تر و عمیق تر خواهد بود، نه در سطح جهانی و این امر به نظم جهانی منجر خواهد شد که در آن خطوط منطقه ای و یا اپیدمیولوژیکی از مشخصه بارز آن خواهد بود.

احتمال دیگر در مورد جهان پس از کرونا این است که ممکن است جهانی شدن به عنوان یکی از مولفه های نظم نوین جهانی که به هم کاری در سطح بالاتر و مقیاس بزرگ تر اشاره دارد، به سمت منطقه ای شدن و حتا ملی شدن تغییر کند. چنانچه به گسترش همه گیری کرونا مشاهده کردیم که اکثر کشورها به سیاست های حمایتی از شهروندان خود روی آوردند تا عمل کردن به تعهدات بین المللی؛ به همین خاطر سیاست های مختلفی، از جمله بستن مرزها و اعمال محدودیت ها بر رفت و آمد مردم و انتقال کالاها، برای مقابله با بیماری کرونا اتخاذ کردند. بنابراین، پیش بینی می شود که با پایان یافتن همه گیری کرونا، ممکن است جهان شاهد کاهش هم کاری در مقیاس جهانی و اهمیت یافتن منافع ملی و حاکمیت ملی باشد.

در جهان پس از کرونا، نقش نهادهای بین المللی به طور فزاینده ای بازنگری خواهد شد و از همین حالا سوالات زیادی در مورد نقش نهادهای جهانی چندجانبه، به ویژه سازمان ملل متحد (UN) و سازمان بهداشت جهانی (WHO) که نتوانستند کرونا را مهار کنند، مطرح شده است. همه گیری کرونا ثابت کرد که چگونه نهادهای جهانی در مقابله با این فاجعه ضعیف برخورد کردند. چنانچه استوارت ام. پاتریک استدلال می کند که «همه گیری کرونا هم محدودیت های سیستم چندجانبه و هم هزینه های شکست وحشتناک آن سیستم را نشان داده است». گفتنی است که پیش از این نیز ناتوانی سازمان ملل در امر جلوگیری از درگیری ها و کنترل روند پناهنده گان و نیز ناتوانی سازمان بهداشت جهانی در پیش بینی و جلوگیری از همه گیری کرونا و سایر همه گیری های قبلی مورد توجه و انتقاد مردم قرار گرفته بود.

در جهان پس از کرونا، پیش بینی می شود که لیبرال

عنایت الله اکبری

دموکراسی، به عنوان نظم غالب فعلی، کاهش خواهد یافت و در عوض دموکراسی غیر لیبرال یا رژیم های استبدادی و آن هایی که با موفقیت توانستند کرونا را مهار کنند، ظهور خواهند کرد؛ هر چند حرکت به سوی نظام های غیر لیبرال و استبدادی سال ها قبل از شیوع کرونا افزایش یافته بود. چنانچه نظم جهانی پس از جنگ سرد که از آن به عنوان نظم لیبرال دموکراسی یا لیبرال امریکایی نیز یاد می شود، با چالش های زیادی از جمله بحران مهاجرت، بحران اقتصادی، رأی گیری Brexit، انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا و ظهور رهبران غیر لیبرال در اروپای شرقی مواجه شده بود و اعضای (BRICS)، (برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی) به عنوان رقیب بالقوه آن نظم لیبرال، سیاست های متضادی را اتخاذ و در چندین نشست جهانی نارضایتی شان را در خصوص ساختار معیوب سازمان ملل و نظم جهانی به رهبری آمریکا ابراز کردند. به عنوان مثال، برخی از ناظران معتقدند که چین به سمت یک دیکتاتوری توتالیتر در حرکت است و ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه، این کشور را نیز به همان جهت حرکت داده و همین طور دموکراسی های هند و برازیل با تصمیمات نخست وزیر نارندرا مودی و رئیس جمهور ژائیر بلسونارو در حال تغییر از مسیر دموکراتیک به جهت های غیر دموکراتیک است. از طرف دیگر، در مبارزه با کووید-۱۹ کشورهای غیر لیبرال هم چون چین، روسیه، سنگاپور، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، تایوان و کوریا جنوبی در مقایسه با دموکراسی های لیبرال مانند ایالات متحده آمریکا، انگلستان و اتحادیه اروپا با نرخ مرگ و میر پایین، به طور کامل یا جزئی موفق عمل کردند و توانستند از شیوع بیش تر کرونا جلوگیری کنند. در حالی که شیوع بیماری کرونا در کشوری های لیبرال فوق، از کنترل خارج و منجر به مرگ هزاران نفر شد که این خود ناکامی نظام های لیبرال دموکراسی را نشان می دهد.

منابع و پیوست ها:

- 1- Kissinger, Henry A. (April 3, 2020). The Coronavirus Pandemic Will Forever Alter the World Order, Available at <https://www.wsj.com/articles/the-coronavirus-pandemic-will-forever-alter-the-world-order-11585953005>.
- 2- Stewart M. Patrick, 'When the System Fails: COVID-19 and the Costs of Global Dysfunction', Foreign Affairs, 99 (4), July/ August, 2020, pp. 40-50.
- 3- Mearsheimer, John J. (2019). The Coronavirus Pandemic Will Forever Alter the World, Online Available <https://www.wsj.com/articles/the-coronavirus-pandemic-will-forever-alter-the-world-order-11585953005>.

	دکترهنی اوبوگولو اومالداری وزارت زراعت، آبیاری و مالمداری	د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د افغانستان اسلامي جمهوري دولت	
Islamic Republic of Afghanistan Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock			
معینیت مالی واداری ریاست تهیه و تدارکات آمریت تدارکات اجناس و خدمات غیر مشورتی			
«دعوت به داوطلبی روش باز ملی»			
شماره دعوت به داوطلبی: MAIL/PD/NCB/G-5/1400			
ریاست تهیه و تدارکات وزارت زراعت، آبیاری و مالمداری از تمام داوطلبان واجد شرایط دعوت مینماید تا در پروسه داوطلبی پروژه «تدارک، انتقال و توزیع ۱۳ قلم وسایل مورد ضرورت احداث باغچه های خانگی و مکتبی برای ۳۲۶۲ خانم در ولسوالی های ولایات کابل، بدخشان، کنر، نورستان، پکتیکا، دایکندی، کندز، کاپیسا و جوزجان» تحت داوطلبی باز داخلی و نمبر تشخیصیه MAIL/PD/NCB/G-5/1400 اشتراک نموده و آفرهای سربسته خویش را مطابق شرایط شرطنامه طبق قانون و طرز العمل تدارکات عامه الی ساعت {۱۰:۰۰} قبل از ظهر روز {چهارشنبه} مورخ {۲۲ - دلو - ۱۳۹۹} آرایه نمایند، آفرهای ناوقت رسیده و انترنیتی قابل پذیرش نمی باشد. تضمین آفر مبلغ {۶۷۰,۰۰۰} شش صد و هفتاد هزار افغانی طبق شرطنامه و شرایط اهلیت (طبق ماده ۱۷ قانون تدارکات عامه) میباشد.			
آدرس مکان جلسه: منزل دوم تعمیر حفظ و مراقبت، عقب تعمیر منابع بشری دفتر آفر گشایی.			
داوطلبان میتوانند اسناد مکمل داوطلبی را از وب سایت npa.gov.af دانلود نمایند، در صورت عدم دانلود از وب سایت، داوطلبان می توانند شرطنامه را در سی دی یا فلش دیسک از امریت تدارکات اجناس و خدمات غیر مشورتی ریاست تهیه و تدارکات واقع تعمیر معینیت مالی واداری منزل اول بصورت رایگان بدست آورند.			

Publisher:
Sanjar Sohail, sanjarsohail@yahoo.com

Editor-in-Chief:
Mujib Mehrdad
mujib_mehrdad@yahoo.com

Facebook.com/8am.af
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.af_official
www.8am.af

صباح
روایت دیروز، آینه امروز، نوید فردا

صاحب امتیاز:	سنجر سهیل
مدیرمسول:	مجیب مهرداد
سر دبیر:	خلیل اشیر
دبیر گزارش ها:	حسبیت بهش
دبیر بخش خبر:	علی شاه حقممل
دبیر بخش صلح:	آسیه حمزه ای
دبیر رسانه های اجتماعی:	نور علی فرحت

دبیر بخش ویدیو:	محمد نصیر کاوشگر
خبرنگاران:	عبدالاحمد حسینی، محمدحسین نیک خواه، خلیل رسولی، هما همتا، الیاس طاهری، زهرا عطایی، احمدشاه شاداب، حفیظ علی خیل، توفان عمری، شعیب حکیمی، پرویز کامروز
ویراستاران:	علی نظری، اسحق علی احساس
صفحه آرایی:	رضا مرادی
پذیرش اعلان:	۰۷۰۱۷۵۵۱۰ - ۰۷۸۷۸۷۸۷۹۹ Shaparsepehr@gmail.com
نشانی پستی:	صندوق پستی ۰۳۸-۰۲۵، پسته خانه مرکزی، کابل، افغانستان
نشانی دفتر کابل:	تایمنی، کابل، افغانستان
۸ صبح نوشته ها را ویرایش می کند. سرمقاله بازتاب دهنده دیدگاه ۸ صبح است. سایر دیدگاه های مطرح شده در مقاله ها، به نویسندگان آن برمی گردد.	

روایت دیروز، آینه امروز، نوید فردا

سال سیزدهم
شماره ۳۵۴۴
سمشبه
۳۰ جدی ۱۳۹۹
۱۹ جنوری ۲۰۲۱
قیمت: ۲۰ افغانی

STUDENT'S ACCOUNT

حساب جاری محصلین/متعلمین

عزیزی بانک مسرت دارد که محصول ویژه ای خود را به نام "حساب جاری محصلین/متعلمین" راه اندازی کرده است. با افتتاح حساب متذکره، برای محصلین/متعلمین، کارت مجانی ماشین خود پرداز صرافتی و ماستر دیت کارت با تخفیف فیس سالانه داده میشود.

www.azizibank.af 1515

عزیزی بانک
Azizi Bank

احتمال عفو حدود ۱۰۰ نفر در آخرین روز زمامداری ترامپ

به گزارش دویچه وله بنا بر اظهارات سه منبع مطلع، ترامپ بر آن است تا پیش از ترک کاخ سفید، حدود ۱۰۰ نفر دیگر را نیز مشمول عفو یا تخفیف مجازات کند. احتمال عفو کسانی که در آشوب روز ششم جنوری و حمله بر ساختمان کنگره مشارکت داشتند، نیز منتفی نیست.

شبکه خبری سی‌ان‌ان به نقل از سه منبع مطلع، خبر از تهیه لیستی برای عفو از سوی دونالد ترامپ داده است. گفته می‌شود که حدود ۱۰۰ نفر مشمول عفو و تخفیف مجازات خواهند شد.

سه منبع مطلع اعلام کرده‌اند که دونالد ترامپ روز گذشته جلسه‌ای با مشاورانش در کاخ سفید برای تهیه لیست کسانی که باید مشمول عفو شوند، تشکیل داده است. براساس خبری که سی‌ان‌ان منتشر کرده، قرار است دونالد ترامپ روز سه‌شنبه، ۳۰ جدی، یک روز پیش از ترک کاخ سفید، فهرست کسانی را که مورد عفو او واقع می‌شوند، منتشر کند.

روشن نیست که آیا ترامپ اقدام به عفو خود، نزدیکانش و از جمله رودی جولیانی، وکیل خود خواهد کرد یا نه. رسانه‌های امریکا چنین احتمالی را منتفی نمی‌دانند. این در حالی است که گفته می‌شود چنین اقدامی به معنای پذیرش تقصیر و جرم از سوی خود دونالد ترامپ خواهد بود.

افزون بر آن، این نگرانی وجود دارد که ترامپ در واپسین روز زمامداری‌اش، اقدام به عفو یا تخفیف مجازات کسانی بکند که در آشوب روز ششم جنوری و حمله بر ساختمان کنگره نقش داشته‌اند.

در همین ارتباط سناتور لیندسی گراهام، یکی از متحدان ترامپ و یکی از سیاستمداران ارشد حزب جمهوری خواه، به ترامپ درباره عفو این افراد هشدار داد. گراهام روز یکشنبه، ۱۷ جنوری، در مصاحبه‌ای با شبکه خبری فاکس نیوز گفت: «اعلام عفو برای این افراد خطا خواهد بود.»

گفته می‌شود اعلام عفو برای آشوب‌گران روز ششم جنوری به معنای آن خواهد بود که ترامپ حمله بر ساختمان کنگره را اقدامی درست می‌داند.

این در حالی است که مقام‌های امنیتی و پولیس فدرال امریکا از احتمال برپایی تظاهرات، آشوب و «اعتراضات مسلحانه» در روز تحلیف جو بایدن، ۲۰ جنوری، خبر داده‌اند.

بمبافکن‌های بی-۵۲ امریکا بر فراز خلیج فارس بار دیگر پرواز کردند

فارس، یک روز پس از آزمایش موشکی سپاه پاسداران ایران روی می‌دهد. «فاکس‌نیوز» در گزارشی که درباره پرتاب موشک از سوی ایران در رزمایش سپاه منتشر کرد، مدعی شد که یکی از موشک‌های ایران در یک صد مایلی ناو هواپیمابر «یواس اس نیمیتز» فرود آمده است.

این پنجمین پرواز جنگنده‌های امریکا بر فراز آب‌های خلیج فارس در هفته‌های اخیر است. ایالات متحده به ویژه در ارتباط با سال‌روز حمله پهبادی بر موتر قاسم سلیمانی، فرمانده پیشین سپاه قدس ایران، بر حضور نظامی خود در منطقه افزوده است. پرواز هواپیماهای جنگی امریکا بر فراز آب‌های خلیج

به گزارش دویچه‌وله فارسی، یک روز پس از رزمایش و آزمایش موشکی سپاه پاسداران ایران، هواپیماهای جنگی امریکا بار دیگر بر فراز آب‌های خلیج فارس به پرواز درآمدند. بمبافکن‌های بی-۵۲ پس از عبور از مرز هوایی اسرائیل، عملیات گشت‌زنی در آسمان خلیج فارس انجام دادند.

در واپسین روزهای زمامداری دونالد ترامپ، تنش در خلیج فارس افزایش یافته است. جمهوری اسلامی ایران طی هفته‌های گذشته سه بار اقدام به برگزاری رزمایش کرده و نیز بر حضور نظامی‌اش در آب‌های خلیج فارس و اقیانوس هند افزوده است.

خبرگزاری آسوشیتد پرس با انتشار گزارشی از پرواز مجدد بمبافکن‌ها بر فراز آب‌های خلیج فارس خبر داده است.

رسانه‌های اسرائیلی نیز پیش از آن موضوع پرواز بمبافکن‌های بی-۵۲ از فراز آسمان این کشور را تایید کرده‌اند. روزنامه «جرزالم پست» با انتشار یک خبر کوتاه، از پرواز دو فروند هواپیمای بی-۵۲ در آسمان این کشور خبر داده است. در گزارش این روزنامه آمده است که بمبافکن‌ها روز گذشته با عبور از آسمان اسرائیل دست به انجام عملیات گشت‌زنی بر فراز آب‌های خلیج فارس زده‌اند.

معارضان در بلاروس بار دیگر به خیابان‌ها آمدند

را به رسمیت نشناخته‌اند و دولت او را نامشروع می‌دانند.

براساس گزارش آژانس خبری مستقل بلایان، روز یکشنبه دست‌کم در ۳۰ نقطه بلاروس از جمله شهرهای مینسک، برست، هروندا و هومل راهپیمایی اعتراضی برگزار شد، در حالی که بسیاری از معارضان پرچم‌های سفید و سرخ اپوزیسیون را به همراه داشتند.

معارضان بلاروسی طی هفته‌های اخیر جهت جلوگیری از بازداشت شدن به دست نیروهای امنیتی لوکاشنکو، مکان‌های تجمعات را در دقیقه آخر از طریق شبکه‌های اجتماعی اعلام می‌کنند.

معارضان بلاروسی روز گذشته بار دیگر در شهرهای مختلف سراسر این کشور دست به راهپیمایی زدند و خواستار استعفای الکساندر لوکاشنکو، حاکم بلاروس شدند. معارضان همچنین خواستار محاکمه کسانی شدند که در سرکوب اعتراضات پنج ماه اخیر در بلاروس دست داشته‌اند. بلاروس از اسد امسال و زمان انتخابات ریاست جمهوری که آقای لوکاشنکو خود را پیروز اعلام کرد، صحنه اعتراضات دامنه‌داری بوده است. معارضان پیروزی لوکاشنکو در آن انتخابات را نتیجه تقلب می‌دانند. ایالات متحده و اتحادیه اروپا نیز پیروزی الکساندر لوکاشنکو در انتخابات

رشد «بیش از انتظار» اقتصادی چین در سال ۲۰۲۰

چین در سال ۲۰۲۰ میلادی با رشد اقتصادی ۲.۳ درصدی تبدیل به تنها اقتصاد بزرگ در حال رشد طی سال گذشته در جهان شد. در چین، در پی تعطیلی‌ها و شهربندان برای مبارزه با ویروس کرونا، فروشگاه‌ها و کارخانه‌ها نسبتاً زود دوباره آغاز به کار کردند، در حالی که ایالات متحده، جاپان و اروپا هم‌چنان با تشدید بحران کرونا دست و پنجه نرم می‌کنند.

به گزارش رادیو فردا و به نقل از خبرگزاری رویترز، اقتصاد چین در سه‌ماهه چهارم سال گذشته بحران کرونا در سال ۲۰۲۰ را در وضعیت بسیار خوبی پشت سر گذاشت و با سرعتی بیش از آنچه انتظار می‌رفت، رشد کرد.

داده‌های اداره ملی آمار چین نشان می‌دهد که در مقایسه با سال ۲۰۱۹، تولید ناخالص داخلی سه‌ماهه چهارم این کشور در سال گذشته ۶.۵ درصد رشد داشته که بیش از میزان پیش‌بینی شده است. رشد تولید ناخالص داخلی چین در سه‌ماهه سوم ۲۰۲۰ اندکی کمتر از ۵ درصد بود.

در مجموع، چین با ۲.۳ درصد رشد ناخالص داخلی در کل سال ۲۰۲۰، تنها قدرت بزرگ اقتصادی جهان است که با وجود ویروس کرونا، رشد اقتصادی خود را در سال ۲۰۲۰ حفظ کرده است.

ویروس کرونا نخستین بار نزدیک به یک سال پیش در ووهان چین شناسایی شد و تاکنون در سراسر جهان بیش از ۸۱ میلیون نفر را آلوده کرده و جان بیش از یک میلیون و ۷۷۰ هزار نفر را گرفته است.

پولیس فدرال امریکا سوابق نظامیان اعزامی به واشنگتن را بررسی می‌کند

سال‌های گذشته است. مراسم سوگند جو بایدن به عنوان رئیس جمهوری جدید ایالات متحده، چهارشنبه، بیستم جنوری، برگزار می‌شود. پولیس فدرال امریکا نسبت به احتمال تظاهرات خشونت‌آمیز در واشنگتن و مراکز ایالت‌ها، هشدار داده است. در پی حمله بر کنگره امریکا در ششم جنوری که با مرگ پنج نفر از جمله یک مأمور پولیس همراه شد، خیابان‌های اطراف کاخ سفید و ساختمان کنگره بر روی عبور و مرور بسته شده و حضور سنگین نظامیان در مرکز شهر، چهره پایتخت امریکا را تغییر داده است.

رایان مک کارتی، رییس سازمان نیروی زمینی امریکا، در مصاحبه با خبرگزاری آسوشیتدپرس گفت که به همه فرماندهان دستور داده شده تا در آستانه برگزاری مراسم سوگند، مراقب رفتار نیروهای تحت امرشان باشند. آقای مک کارتی تاکید کرد که تاکنون شواهدی که بیانگر وجود تهدیدات بالقوه باشد، به دست نیامده است. در پی حمله هواداران دونالد ترامپ بر کنگره امریکا، تعداد سربازان گارد ملی که از سراسر امریکا به واشنگتن اعزام شده‌اند، به ۲۵ هزار نفر افزایش یافته است که دوونیم برابر بیش‌تر از مراسم تحلیف

مقام‌های وزارت دفاع امریکا نگران اقدام تهدیدآمیز احتمالی بعضی از نظامیان اعزام شده به واشنگتن برای تامین امنیت مراسم سوگند ریاست جمهوری جو بایدن هستند. به نقل از بی‌بی‌سی فارسی و به گزارش خبرگزاری آسوشیتد پرس، پولیس فدرال امریکا در حال بررسی سابقه سربازانی است که قرار است این هفته در پایتخت امریکا مستقر شوند. این نگرانی پس از مشخص شدن حضور چند نظامی بازنشسته و مأمور پولیس در میان مهاجمان بر ساختمان کنگره در ششم جنوری تشدید شده است.